

ORSZÁGOS HIRLAP

Előfizetési árak:
Egész évre 14 frt., fél évre 7 frt., negyed évre 3 frt 50 kr.
Egy hónapra 1 frt 20 kr.
Egyes szám ára helyben 4 kr., vidéken 5 kr.

Főszerkesztő
MIKSZÁTH KÁLMÁN

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
VIII. kerület, József-körút 65 szám
Megjelenik mindennap, hétfőn és ünnep után való napon.

II. év.

Budapest, 1898, péntek, január 7-én.

7. szám.

Az osztrák szenzáció.

Bécsi tudósítások a két nyelvrendelet visszavonásáról szólnak. Ugy mondják, a jövő hét elején már közli a Wiener Zeitung a revokációt és ez különösen Welsersheimb miniszter befolyásának tulajdonítandó. Az osztrák honvédelmi miniszter tényleg az volt, aki Gautschsal együtt nem írta alá a Badeni-kabinet rendeleteit, sajátságos tehát az, hogy Gautschnak németiségét, Gautschnak befolyását most még sem hangoztatja a német sajtó. Ez az a szkepszis, amelylyel Gautschnak miniszterségét is fogadták; az osztrák németek Gautschról csak azt tartják, hogy a bonyodalomból keres kibontakozást; ez az első szempont neki. Az, hogy a németek javára, vagy a csehek javára történik-e az az intézkedés, mely kisegíti a bonyodalomból, az már, az osztrák németek szerint, csak második szempont Gautschnak. A dolog véletlenül a németek javára dől el, Gautschot tehát nem fogja népe megkoszorúzni a sikerért. Gautsch ennél fogva kitűnően kezdi meg egy hosszabb pályafutású osztrák miniszterelnök működését; német, de nem annyira német, hogy a nemzetéért jobban exponálna magát, mint a császári királyi békéért és rendért. Az osztrák miniszterelnökök hosszú életét e külön higiénia szabályozza. Taaffe is csak determináltan volt cseh, miniszterelnöksége tehát szintén benyúlt a hajlottabb kor napjaiba. A két Auersperg és Windischgrätz Alfréd már antihigiénikusan német

volt, Hohenwart ugyanilyen mértékben cseh, Badeni ugyanilyen mértékben lengyel. Innen van, hogy elhunyasuk oly korai. Gautsch meg akarja várni lombozódását a diófának, melyet nem ő ültetett.

Tudniillik a német radikálisok és szabadelvűek voltak azok, akik ültették a fát, ők mutatták meg az utat Gautschnak a békére. A maguk érdekközösségébe bele tudták szorítani ezek a hevesebb németek a mérsékeltébb németeket is: a klerikálisokat. Ez volt az ültetés. Gautsch a német néppártba és ennek a pártnak mérsékelt németiségébe vetette reménységét. Már az alkudozások kezdetén megtörtént ugyan az, hogy a német néppárt vezetői az égeri fogadalomra való hivatkozással nem is mentek el Gautschhoz konferenciázni; de Gautsch akkor még tudta, hogy Dipauliék „passzivitása” csak a többi német pártoknak szóló formai engedmény és nem jelenti azt, hogy a többi német pártok általános agitációjának sikertelensége esetében a német néppárt valamely másodszori konferenciázáson sem jelenhetik már meg Bécsben. Gautsch ennél fogva a passzivitást a valódi értéke szerint számította és a megvetendő oda írta a majoritás számai közé. Ekkor azonban a nem klerikális németek egyszerre sarokba szorították Dipauliékát. Következtek a katolikus német országokban való heves agitációk, a katolikus német polgárság és parasztság egyre élénkebb helyeslés-

sel kísérte azokat a fejtegetéseket, amelyek Lecherék a német szolidaritás szükségességéről tartottak és Dipauliék úgy jártak januárius elején, ahogy Lueger járt november végén. Egyet fordítottak a köpönyegen és kénytelenek voltak megüzenni Gautschnak: „Már most egészen más a választóink hangulata és mi kénytelenek vagyunk beállni a szolidaritásról elnevezett szövetkezetbe. További intézkedésig ez a politikánk; további intézkedésig tehát nem számíthatsz ránk.”

Gautsch megállt, körültekintett és nem látott többé majoritást a háta mögött. Egy pár napig habozott és nem mert csatlakozni az egyelőre „kompakt” német párthoz, de akkor segítségére jött neki a cseh publicisztika. Herold tegnapelőtt újra hangsúlyozta azt, amit már ismételve kifejtettek a szláv politikusok, hogy tudniillik a cseh nemzet nem hű okvetetlenkedésből vagy megcsontosodott doktrinárizmusból harcol, hanem az „első” jogokért küzd, és így mellékes neki az a forma, amelyben jogait elnyeri. Ebből az okból a cseh nemzet még a Badeni nyelvrendeleteit sem tekinteli noli me tangere-nek; fődolog, hogy ne bolygattassék meg a cseh királyság egysége és a két népfaj paritása!... Nosza, Gautsch már most föloldhatta a nyelvrendeleteket. Igaz, azt mondhatni, hogy a cseheknek ez az engedékenysége szülte a revokációt, de talán valószínűtlen, hogy a csehek proprio motu lettek volna engedékenyekké. Ha azonban tény-

Ugyan, eredj a Rákóczyddal!

(Egy másik magyar demokrata története.)

Írta: Mikszáth Kálmán.

A Kállayak közt sok mindenféle ember élt. Akadt egy kegyetlen, aki a saját feleségét lefejeztette — amihez végre is semmi közünk. Hiszen az övé volt az asszony. És a pallos joga is megvolt hozzá.

Volt egy másik: Miklós az alispán, akit holta napjáig egyhangulag választottak meg, büszke is volt rá és a választás előtti beszédjében mindig kijelentette:

— Ha csak egy lélek volna is önök között, aki nem akar, tessék, álljon elő és én akkor nem vállalom el az alispáni tisztelet.

Soha egyetlen egy lélek se állott elő — jól tudta, hogy ha előállna, menten igazi lélek lenne belőle, mert az ittas kortések rövidesen agyonütnék.

Volt aztán egy harmadik Kállay, a dícekvő Kristóf, aki olyan gyémántgyűrűt viselt (magam is láttam később ezt a gyűrűt), hogy mikor a bécsi udvari színházban hallgatja vala egy páholyból az előadást és tapsol a kezeivel, a gyűrű vibráló fénye majdnem a szeme világát veszejtette a szemben ülő császárnénak (I. Ferencz feleségének), ki is azt üzené (persze, Kristóf ur előadása szerint),

a hopmesterétől: „hogy szépen kéreti, legyen szíves a gyűrűje követ befelé fordítani.” Galans ember lévén a tekintetes ur, hát megtette.

A negyedik Kállayt a „dölyfös” melléknév illeti. Mikor engedély nélkül ültetett dohányt s felelősségre vonatván a törvényellenes vétésért, a felháborodott nemes jegyzőkönyvbe vétette a gravamenjét: hogy őt nem kötelezik még az alkotmányos törvények sem, ő azt ültethet a saját földjébe, amit akar, mivelhogy az alkotmány csak valami későbbi dolog. A föld már régebben volt az övé.

Ilyen familiából nagy ritkaság, ha egyszer az anyatermészet egy demokratát vet ki. Egy demokrata Kállayt. Egy fehér szerecsenyt.

Mindnyájan ösmertük Kállay Ákóst, ott ült köztünk a Házban, azaz, hogy átellenben, a függetlenségi párton. Szelíd, ábrándozó kedélyű, alacsony termetű öreg ur volt, aki mindig verte a mellét, némileg átváltoztatva II. Rákóczy Ferencz felséges Urunknak egyik állítólagos fiatalkori mondását: „Ha csak egy ideg volna bennem, a melyik nem demokrata, kímetszetném a testemből.”

Akkoriban még más világ volt a parlamentben. Mi, mamelukok, jó lábon állottunk a függetlenségi párttal, én nem is tudtam másutt

lenni, mint ő köztük. Ők képviselték a magyar politika poézisét. Mi természetűk a gabonát. Ők a virágjaikat öntözték. Az én szívem a virágokhoz huzott.

Ott üldögéltem velük a folyosón s igen sokszor érintkeztem Kállay Ákossal, ki Thalyt hallgatta áhitattal, amint II. Rákóczy Ferenczet mesélte. Szemei csillogtak, emelkedett a lelke, s türelmetlenül sodorgatta a dereses bajuszát, miközben felsóhajtott:

— Hej, ha én még egyszer felülhetnék a fakóra!

Mondják, hogy egy fakó kanczán harcolta végig a negyvennyolczat.

Akkor még igen gazdag volt, de azóta sokat költött demokrata és humanitarius czélokra. Mikor én ösmertem, már nem volt nagy birtoka, de volt ahelyett olyan nagy bajusza, hogy kétszer csavarhatta volna a füle körül s általános feltűnést okozott vele a Házban, a hol sok a léhaság, gyerekesség és egy nagy orr vagy egy nagy szakáll miatt épen olyan hamar válik híressé valaki, mint a nagy ész és nagy birtok által.

Az öreg urat ennél fogva hamar megösmerték. S mert könnyű volt a nagy bajusza miatt karrikirozni, az éleztáprajzolók felhasználák az arczképét, a lap tudósaitok mint színt

leg Gautsch birta is rá őket az engedékenységre, akkor is a németek azok, akik elültették a fát. Mert az ő szövetségüknek sikere, hogy Gautsch odaüzent a cseheknek: „Muszáj kibékülnie a piszerorru oroszoknak.”

Hogy a revokációnak és további fejleményeinek milyen üdvös következményei lesznek az egész monarchiára nézve; az nem szorul magyarázatra. Az se szorul magyarázatra, hogy az osztrák németiség Taaffe távozása óta ekkora sikert nem ért el soha sem. Lehet, hogy újra koalíció lesz az ügyek folytatása, de mindenesetre várható az, hogy a németek egy kissé arra is gondolnak majd most, hogy a németeken kívül még másoknak is kíváncsian a monarchia belső békéje. Ez annál valószínűbb, mert az ausztriai szláv sajtó a mai nap folyamán már némi joggal vetette föl ezt a régi kérdést: „Tudják-e az osztrák németek, hogy folytatólag tulajdonképpen mit is akarnak?”

POLITIKAI HIREK.

A képviselőháznak délelőtt tíz órakor ülése van.

A vita vége. Holnap délelőtt folytatja a képviselőház a provizórium-javaslat részletes tárgyalását. A harmadik szakaszánál az ellenzéki pártok részéről többen szólalnak fel. A nemzeti pártból valószínűleg Horánszky Nándor vagy gróf Apponyi Albert, a függetlenségi pártból Győry Elek, Kossuth Ferencz, Bartha Miklós és talán Holló Lajos. Hosszabb vita azonban már nem igen lesz és valószínű, hogy a provizóriumot még holnap részleteiben is megszavazza a Ház.

A Kossuth-pártból. A függetlenségi pártkörben ama néhány képviselő, akik ott ma este megjelentek, a némely lapban híresztelt kilépésekről beszélgetett. Határozottan kijelentették, hogy minden ilyen híresztelés alaptalan és a pártból senki sem szándékozik kilépni. Annál kevésbé hiszik a pártszakadást, mert ez a közjogi ellenzék komoly válságával járna, amit a pártnak egyetlen tagja sem kíván, sőt minél nagyobb veszedelmek fenyegetnék a pártot, annál nagyobb volna a párttagok összetartása.

alkalmazták a Ház leírásánál az ő józti alakját, egyszerűen: gyorsan lett ismeretes az országban mint nagy demokrata és nagy Rákóczyanus.

És lőn, hogy ezekben az időkben, a nyolczvanas évek közepétáján, nemes Zemplén vármegyének eszébe jutott, II. Rákóczy Ferencz szülőházát a szokásos márványtáblával megjelölni. Jókésőn jutott eszébe, de nem csoda. Annyi nagy embert hajigált ki Zemplén egyházamban, hogy az ördög győzze azokat emléktáblázn.

Denique: a márványlap leleplezése volt Borsiban, ahol még áll a felséges urunk szülőháza és megvan a szoba is, ahol a világra hozta vitéz anyja.

No iszen, csak ez kellett Kállay Ákosnak, hogy minden dolgát félretelve, felüljön a „füsttőre” (így nevezte nagy megvetéssel a vasutat) és elzarándokoljon a szent helyre. Mint a Kisfaludy-Társaság küldöttje, magam is ezen a vonaton utaztam s volt mit hallgatnom az egyenlőségről, a demokráciáról, úgy, hogy be kellett ösmernem (bár én magam nem megyek el ilyen szélsőségre), hogy végre megtaláltam azt a fenkölt gondolkodású embert, aki komolyan érzi, amit mond. Egész átszellemült lényén a jószág és valami krisztusi szolidaritás ömlött el. Így képzelem el magamban Tolstoj Leót.

Nagynémet epéskedés. A *Leipziger Neueste Nachrichten* egy *Magyar ferdítések* című cikkében tüzet okád Magyarország és a magyar sajtó organumai ellen. Természetesen, mi egyéb fájhatna neki, mint az erdélyrezi szász testvérek sorsa. A lipcei újság nagy nyelvtölgötést visz véghez a „pestbudai zsidó újságírók”, a híres magyar „szabadság”, a kormány és Magyarország „bűnfészke” (Lasterstadt) ellen, a mely utóbbi alatt Budapestet érti. De dühe egyenesen az örületig fokozódik, szólva *Beksics* Gusztávról, akit a cikkben elmond „jól dotált informátornak”, a „kormány iródiájának”, „csatlósának” és más egyébnek. Szemére lobbantja neki a következő sorokat, amelyeket egy budapesti lapba írt: „A német császár a Lajtvól keletre feladott minden német aspirációt. Ma már mindent szabad tennünk...” *Hasse* képviselő azt a cikket, amelyben e passzus előfordult, szóvá tette a német birodalmi gyűlésben, ami által a magyar kormány — a lipcei újság szerint — feszélyezve érezte magát. Tehát kikürtölte Beksicscsel, hogy ő csak azt mondta, hogy a magyar németiség ügye feladottnak tekinthető a német egység után való törekvésekre nézve. Így tájékoztatja a „Neueste Nachrichten”, hozzátéve, hogy „ily vakmerően csak egy pesti publicista és képviselő hazudhatik!”

KÜLFÖLD.

Francia-angol versengés. A kínai kérdés érdekességét is jóformán háttérbe szorítja az az elkeseredett mérkőzés, amely Franciaország és Anglia közt *Afrikában az Alsó-Niluson* folyik, és mely a legutóbbi napokban rendkívüli fontosságot nyert. E ponton találkoznak ugyanis azok az utak, amelyek Franciaország számára a szakadatlan közlekedést biztosítják nyugatról keletre és Anglia számára északról délfele. Az angol hadsereg az a része, amely *Afrikában rendelkezésre áll, már megkapta az indulási parancsot.* Egyenesen Egyiptom felé tartanak. A „Times” azt írja, hogy a francia Marchand-expedíció most segíthetne Franciaországon, ha az angol és francia utak keresztezési pontja nem volna már biztos angol kezekben. Az angol hadügyminisztériumban ez ügyben lázasan foly a munka.

A porta és a bolgár püspökségek. A szultán nagy titokban megbékült a bolgár exarchával és a három *beratot*, vagyis azokat

az okiratokat, amelyekben megerősíti a keleti egyház főpapjait, megküldte az exarchának. *Ez már a múlt év novemberében történt, de a szultán kikötötte, hogy a dolog maradjon titokban* és a beratok végrehajtásával, vagyis a püspökök felszentelésével várjanak addig, amíg a békeszerződést ratifikálják. Most nyilvánosságra jutott a dolog. Ugyancsak még tavaly volt, hogy Ferdinánd fejedelem az ügy illetén való elintézéséért levélben köszönetet mondott a nagy padisahnak. A két bolgár püspök már meg is érkezett volt a felszenteléshez, de a porta csak egyre halogatta. Sok akadékoskodása közt az utolsó az volt, hogy a püspököket szenteljék föl a vidéken. De ebbe az exarcha nem akart belemenni, mert ellenkezik a kánonjoggal. A felszentelés ennél fogva a legnagyobb csöndben történt meg és mivel az összes alakszerűségeket betartották, a porta nem tehetett ellene.

TÁVIRATOK.

Gautsch tárgyalásai.

Bécs, január 6. Báró *Gautsch* miniszterelnök a tárgyalásokat, úgy látszik, több eredménnyel folytatja, mint ahogy azokat kezdte. A német képviselőkkel tartott konferencia után holnap délelőtt 11 órakor a cseh végrehajtó bizottsággal fog tárgyalásokba bocsátkozni. A tárgyalások *Paczák, Kramarz, Herold és Engel* képviselők vesznek részt, akiket e célból Bécsbe is hittak. A tárgyalások természetesen a *nyelvrendeletek visszavonásának kérdése fölött* folynak.

Népgyűlés Linzben.

Linz, január 6. Ma tartották meg nagy részvétel mellett a német népgyűlést. A gyűlést két helyiségben tartották meg. Beszölt több képviselő, köztük Lecher és Wolf is. Az üdvözlő beszédekben hangsúlyozták a gyűlés szükségességét, válaszul a cseh-lengyel testvériesülési ünnepekre. A beszédekben követelték valamennyi ausztriai német összetartását és a *küzdelen folytatását.* Élesen támadták gróf Badeni kormányát, a klerikálisokat, valamint a *Magyarországgal való kiegyezést.* Egy szónok kijelentette, hogy a real-unio helyére a personal-unionnak kell lépnie. A város egy része fel volt lobogozva fekete-sárga és fehér-vörös zászlókkal. Délelőtt szociáldemokrata gyűlés volt, amelyen intették a munkásokat, hogy ne vegyenek részt a német népgyűlésen.

De hát az éhség a demokráciánál is nagyobb erő és egy idő múlva, miután kisopánkodta magát, hogy még messze van Magyarország a helyes iránytól, az kezdett égetőbb kérdéssé lenni, hogy Szerencs ellenben tőlünk van még messze.

Végre odaértünk. A vonat több mint egy óráig áll Szerencsen, kényelmesen lehetett megébedelni. Leszálltunk valamennyien (még vagy három képviselő volt rajtunk kívül a kupében) s mint a farkasok rohantak az előre kirakott ételeknek.

Nagy hirtelen megebédelvén, Ákos bácsi, a fekete kávéval újra a demokrata ideáit kezdé fejtegetni, midőn egyszerre csak besompolyog a nyitott ajtón két szerencsi paraszt ember és megállanak előtte.

— Adj isten jó napot, tens uram — mondja az öregebbik.

Kállaynak örömet okozott, hogy a nép megérzi, ki az ő emberük s nyájasan nyújtja kezét a két parasztnak.

— Engem keresnek?

— Uhum, — felelte a fiatalabb paraszt, a fejével is bólintva.

— Hát kik magok, édes barátom?

— Én vagyok a Boroszló József, ez meg a keresztkomám nekem, a Varga Mihály.

— No és mit kívánnak tőlem Boroszló József és Varga Mihály?

Varga Mihály a füle tövét vakargatta, mintha onnan keresné a szavakat, amelyekkel illendően kifejezze a dolgot.

— Mivelhogy hát a bajusz mivoltjában lévő neminémű fennakadás.

— Világosabban beszéljen kend — nógatta Kállay.

Mire Varga Mihály oldalba lökte Boroszló Józsefet.

— Köhögje ki hát kelmed, egy évvel tovább szolgált ked a papnál.

Ez a jogczim arra, hogy Boroszló legyen az okosabb, el is mondta aztán értelmesen, miként fogadták a komájával, hogy igazi-e a Kállay bajusza, vagy nem igazi — hát már most szeretnék megnézni — ennyi az egész. Engedje az ur megtapogatni a bajuszát.

Kállay mosolygott. Talán bosszantotta is egy kicsit, de mosolygott. Mit is tehetne egyebet a nép barátja? Mosolyog és valami kompromisszumra gondol.

— És mibe fogadtak? Sokba?

— Sokba — felelt Varga Mihály meggyőződéssel.

— Mibe?

Fejedelmek találkozása.

Frankfurt, január 6. A *Frankfurter Zeitung* egy kopenhágai távirata szerint Keresztély király nyolczvanadik születésnapjára Dániába várják Ferencz József császár-királyt, Vilmos német császárt és az orosz csári párt.

Bülow kiténtetése.

Berlin, január 6. Vilmos császár Bülow államminiszternek, a külügyi hivatal államtitkárának a vörös sasrend I. osztályát adományozta. A rend jelvényeit a potsdami új palotában lefolyt estebéd előtt maga a császár nyújtotta át Bülow miniszternek.

Bécs, január 6. Kian-Tschau bérbeadása a német diplomacziának nagy sikerét jelenti. Ezzel áll összefüggésben Bülow államtitkár kiténtetése is. Nagyon valószínű azonban, hogy az érdekelt hatalmak szintén igyekezni fognak a német szerződéshez hasonló eredményeket elérni. Ugyanez ügyben a *Hamburger Nachrichten* azt írja, hogy Németország szerződése Kinában a német kereskedelem és ipar fellendülését jelenti. De jelenti egyézersmind azt is, hogy a tengerészeti javaslat elfogadását a birodalmi tanácsban is valószínűvé teszi Oroszországgal való megegyezés nélkül azonban Németország sohasem ért volna el ennyit Kinában.

Osztrák-magyar hajó Kinában.

Bécs, január 6. A N. W. Tgbl. értesülése szerint nincs tervehve véve az, hogy az osztrák-magyar hajóhadból Kelet-Ázsiába hadihajót indítsanak. Ha azonban később mégis kimenesztenének egyet Kína felé, úgy ez csakis a krétai vizeken levő hajók közül fog indulni.

A szibériai vasut fejlődik.

Varsó, január 6. A varsói kereskedelmi lap egy pétérvári híre azt jelenti, hogy az Egyesült Államokban 200 gőzmozdonyt rendeltek meg a szibériai vasut számára. Az angol és német gyárak ajánlatait egyáltalán tekintetbe sem vették.

A megvásárolt örmények.

Konstantinály, január 6. Az a hír, hogy a török kormány részéről kísérleteket tesznek arra, hogy az örmény forradalmi bizottságot pénzzel elcsúszítsák, igazolást nyer. A szultán megbízta a perai kormányzót, hogy egy bizalmas emberét e célból Párisba küldje. Ez egy Bulbulian nevű örményt bízott meg a küldetéssel, aki Párisból tegnap már azt a távirati értesítést küldte ide, hogy fáradozásait

siker koronázta, mert az örmény forradalmárok nagy nyomorban sanyalódnak. Erre a szultán nyomban megparancsolta a perai kormányzónak, hogy azonnal utalványozzon örmény megbízottjának 2000 török fontot Párisba.

A kínai kölcsön.

London, január 6. A City-ben azt a hírt kolportálják, hogy a biztosított anglo-kínai kölcsön három százalékos lesz, kibocsátási árát 110-re teszik.

Konstantinápoly, január 6. Daczára Görögország legutóbbi nyilatkozatának, amely az ottomán banktól a hadikárpótlásra adandó kölcsönre vonatkozik, ez az üzlet még nincs realizálva, mert Görögország a kívánt nyilatkozat megtételekor kifejezte azt az óhaját, hogy Tesszália kiűzését korán kezdjék meg. Attól félnek, hogy ebben a porta a békefeltételek megsértését találja látni. Az ottomán bank azonfelül olyan nehézségeket is támaszt, amelyek külső befolyásokra vezethetők vissza.

Milán — a fővezér.

Bécs, január 6. Nagy érdeklődéssel fogadták ma azt a szerb hivatalos táviratot, hogy Milán exkirály a szerb hadsereg fővezényletét át fogja venni. Ez legalább is annyit jelent, hogy az exkirály állandóan Szerbiában marad. Az ország pénzügyi zavarain kívül a hadseregben észlelt elégedetlenség is aggasztotta Sándor királyt. Ez utóbbi körülménynek köszönhető Milán király kinevezése, aki különben mindig igen nagy és előnyös befolyást tudott a hadseregbe gyakorolni.

HIREK.

Schönfeld tábornaszernagy haldoklik. Bécsi tudósítónk telefonálja: Schönfeld tábornaszernagy csapattfőnök, aki már 79 éves, olyan beteg, hogy a holnapi napot alig fogja már túlélni. A tábornaszernagy a napokban Prágába csapatszemplére utazott és ez alkalommal a csipőjén, ahol 1859-ben megsebeztek, antraxdaganat támadt, melyet megoperáltak. Ezután visszautazott Bécsbe, de meghalt, lázt kapott és tüdőgyulladásba esett, melyből, tekintettel agg korára, aligha fog felépülni. A beteget ma délelőtt a halotti szentségekkel ellátták. A király tudakozódott a beteg állapota felől.

Firczak püspök a szociálisták ellen. Szabolcsmegyében — mint megírtuk — a szociálisták erősen garázdálkodnak. Firczak Gyula munkácsi megyés püspök ezért pásztorlevelet intézett híveihez, melyben a következőket mondja:

Krisztusban szeretett hieim! Elszomorodott szívvel értesültem arról, hogy hamis próféták járnak közöttetek, akik titkos összejövetelre, gyűlésekre hívnak össze benneteket és el akarják veletek hitetni, hogy ha az ő társulatukba beléptek, magatok fogjátok megszabni minden munkátoknak az árát, a földet egyenlően fogjátok felosztani közöttetek és nem lesz többé szükségetek sem bíróra, sem jegyzőre, de még papra sem. Nagy hangon, szép szavakkal, csábító ígéretekkel kecsegtetnek titeket, ígérnek fűt-fát nektek, ha az ő társulatukba beléptek. Igen! de miért történik mindez? Azért, hogy fáradsággal, nehéz munkával megszerzett állásaitokat kicsalják tőletek, hogy azokból ezek az ámitók, akik a munkától fáznak, kényelmes életet élhessenek. Azzal hitegetnek benneteket, hogy jobb helyzetet termítenek nektek, tietek lesz mindaz, ami most másé, megosztják közöttetek a más birtokát és egyenlő lesz mindenki. — És vajjon igazságos dolog volna-e az, hogy te a két kezved munkájával, arczod verejtékével 20—30 éven át néhány köblös földet szereztél magadnak és azt most elveszítsd, azt most tőled elvegyék és annak adják, aki henyélve, lustálkodva élte le napjait, vagy garázda, korhely életmóddal eltékozolta vagyonát. Igen, ez volna szándékuk a közöttetek járó hamis prófétáknak, ha Isten és az ő szent nevében uralkodó felséges királyunk megengednének.

A pásztorlevél ezután sok, a szentírásból vett idézettel és bölcs mondatokkal bizonyítja, hogy az igaztalan uton szerzett vagyonon nincs Isten áldása és hogy a szociálisták csak elámitják őket. Végül felhívja hieit, hogy imádkozzanak és vigyázzanak, nehogy kísértetbe essenek. — Megemlítjük itt, hogy a szociálisták a Szabolcsmegyében elért siker után Ungmegye szegényebborsu népét is hálójukba kerítették. Az elámitott nép e hónap 8-án szociális gyűlést tart Záhony ungmegyei községben. A nagykaposi járás főszolgabírája ez alkalomra a csendőrség szaporítását és katonaság kirendelését kérte a közpötből. A megye alispánja azonban elhatározta, hogy ő maga jelenik meg a gyűlésen, mint a vármegye első tisztviselője és élő szóval felvilágosítja a népet képtelen, igazságtalan és rossz szándékáról.

Kiténtetések. A király Horváth Emil miniszteri titkárnak az osztálytanácsosi, Nemes-kosztolányi Kosztolányi Aurél aranyos-maróti ügyvédnek a királyi tanácsosi, Schreiner Dominica márianostrai országos fegyintézeti igazgatónőnek a koronás arany-éremkeresztet, Csepreghy János budapesti műasztalos-gyárosnak a kereskedelmi tanácsosi címet adományozta.

A beteg Bismarck köszönete. Bismarck herceg, akinek már a nagykor is elég betegség, az idén jóval több üdvözlő és jó kívánságokkal telt levelet kapott újévkor, mint más években. Azok a riasztó hírek, melyek

— Öt literába — feleli Boroszló diadalmasan.

— Mit szólnának, — veté fel a nagy demokrata szivélyes hangon — ha kifizetném az öt liter bort és abban hagynák az egész dolgot.

Egyszerre fölpattant mind a kettő.

— Az nem lehet. Ez már becsület dolga, hogy ki ért jobban a bajuszokhoz. Nem kell nekünk az ur bora.

— Helyes — jegyzé meg Kállay láthatólag kelletlenül — szeretem a népben az önértet. Nos lássuk, mit állított kend Boroszló?

— Hogy nem igazi a bajusz.

— Vesztett kend, mert igazi — bizonyította Kállay.

Varga Mihály vidáman kurjantott föl.

— No, ugy-e mondtam kendnek, hogy a kávétól ekkorára is megnőhet.

Boroszló József a fejét rázta.

— Hohó, komám! Még fele se tánczolt a hajduknak! Mért higgyek én ennek az urnak? Hiszen nem is ösmerem. Mutassa előbb!

— Hát nézze meg, atyafi — hagyta rá Kállay, egy bárány szelidségével hajlítván fejét a paraszt felé, hogy könnyebben férhessen a bajuszához.

A jelenet kezdett már feltűnést kelteni és

komikussá válni, az étteremben sokan odanéztek, némelyek fel is keltek, hogy jobban lássák, mi magunk jóízűen nevetgélünk. Kállayban forrt a méreg, de ha valaki híres demokrata, hát éreznie kell, hogy ő mindenekelőtt demokrata és annak is kell maradnia.

Boroszló József hozzálátott a bajusz megvizsgálásához lelkiismeretes alaposággal: először megdörzsölte a két ujja közt, mint a kelmét szokták az asszonyok, aztán megdörzsölte a szakállt, nem-e más annak a sustorgása? Aztán megint visszatért a bajuszhoz, meghuzgálta az egyik mókusfarkat (mert a mókusfarkhoz hasonlított rőt színével és bozontoságával). Aztán meghuzgálta a másik szárnyat, hogy igazán a bőrből gyökerezik-e, vagy csak valami ragaszték?

A nagy demokrata fölsziszszent:

— Ejnye! Ne huzza olyan nagyon, atyámfia!

S aztán összeszorította az ajkait és türt.

Boroszló most már külön vette az egyes bajuszszálakat, nincsenek-e utközben megtoldva idegen hajakkal, megnyálta az ujját és végig huzogatta harantékosan, majd rálehelte, de semmi gyanusat nem tapasztalt.

— Az isten verje meg — dohogta elkecserevedve. — Hogy tudott így megnőni!

Fejét csóválta és káromkodott, mi majd megfultunk a nevetéstől, Kállaynak pedig forogtak a szemei, remegett az ajka és dagadt a halántéka.

Boroszló most eleresztette a bajuszt és hátralépett.

— Forduljon csak az ur a napfény irányában!

Két-három lépésnyi távolságról vizsgálta, féloldalt görbitván a fejét, behunyta egyik szemét és úgy nézte, nagy figyelemmel, végre kifakadt morgó hangon:

— Vesztettem. Fizetek, koma. Azt a katufrékját!...

Nagy kö esett le hősiük szivéről, mikor látta, hogy mennek az ajtó felé. De Boroszló komának sehogya se fért a fejébe, hogy ő vesztett és az ajtónál az a gondolata támadt, hátha az oldalszakállból van a bajusz egy része furfangosan kiformalva... ezt nem nézte meg jól.

Nosza, visszasomfordál azon melegben s rácsap hátulról a nagy durva tenyerével a már gyanutlanul beszélgető Kállay vállára.

Az öreg ur fölrezen és visszanez. Hát szeméit elfutja a vér. Boroszló áll mögötte.

— Mit akar? — rival rá mérgesen.

Boroszló koma bemosolyog a képibe.

állapotának aggasztó voltáról elterjedtek, csak nagyobb mértékben keltették fel az érdeklődést a vaskanczellár iránt, aki most köszöni meg mindazokat a jókívánságokat, melyek közelségtől hozzá érkeztek. Teszi pedig ezt az ő régi bizalmas lapjában, a *Hamburger Nachrichten*-ben, mely e hónap 4-én megjelent számának élén a következő néhány sort hozta:

Friedrichsruh, 1898. január 2.

Az évfordulóra táviratokban és levelekben annyian üdvözöltek, hogy szenvedő egészségem következtében nem tudok mindenikre külön válaszolni. Arra kérem tehát barátaimat, hogy ez uton fogadják köszönetemet barátságos megemlékezésükért és jó kívánságaimat az újévre.

Bismarck.

Ez a beteg vaskanczellár újévi köszönete. Hány jön még utána, ki tudná megmondani? — *Hamburgból* különben ma azt táviratozzák, hogy *Bismarck* herceg állapotában semmi változás nem állott be. Állapota nem fordult rosszabbra és katasztrófától egyáltalán nem kell tartani. A herceg betegségének csökkenése okozza, hogy időnkint hosszabb ideig is ágyban kell maradnia a hercegnek. A betegség a vaskanczellár magas koránál fogva esetleg aggasztóvá is válhatik.

— A konkolyhintók. *Szarvasi* levelezőnk írja: A szarvasi ágostai hívek tavaly új templomot építettek és akkor főleg *Haviár* Dániel egyházi felügyelő indítványára a gyülekezet azt határozta, hogy a két templomban *felváltva magyar és tót isteni tiszteleteket* tartanak. Az elhatározás a magyarosításon nem sokat lendített, mert az a templom, melyben magyar szó hangzott, tures, ellenben a másik templom tömve volt. De tapasztalni lehetett, hogy a magyar isteni tiszteletek közönsége folyton nő. Ámde ezt megirigyelték. Csak nemrégén tót és cseh kalendáriumokat kolportáló házalókat leplezett le a hatóság, akik kalendárium-árusítás ürve alatt bujtogatták a népet, hogy a felkényszerített magyarosítást ne tűrjék. Ez és egyéb helyi izgatás az elé az alternatíva elé állította az egyház vezetőségét, hogy új határozatot provokáljon. Az egyházi gyűlést — mert az isteni tiszteletek nyelvét maga a teljes gyülekezet szavazattal dönti el — most tartották meg és abban, fájdalom, a konkolyhintó demagogia vitte a szót, akik oly heves jeleneteket provokáltak, hogy a szavazást, mely a legnagyobb izgatottság mellett kezdetét vette, az egy-két hét múlva tartandó gyűlésig el kellett odázní. *Haviár* Dániellel élén a magyar nyelvű isteni tiszteletek pártja nagy energiával küzd.

Az ellenindítvány nem akar többet, mint a *tót istenitiszteletek statválását* a magyart csak a tót után, abban az esetben, ha az időből futja.

— Halálozások. Idősb orosz *Bálványi* Ferenc okleveles bányász, 75 éves korában meghalt Egerben. — *Magyar-csoztvei és cségei* dőb. *Csongvay* Károlyné született magyar csosztvei *Miske* Klára, e hónap 5-ikén 51 éves korában meghalt Marosvásárhelyen. — *Párisból* táviratozzák, hogy *Ernest Hamel*, az ismert történetíró meghalt.

— A szabadságharcz jubileuma. A magyar önvédelmi harc ereiklyéinek és történelmi adalékainak összegyűjtésére, feldolgozására és megőrzésére az országban alapszabályszerű szervezettel legelőször alakult országos történelmi ereiklye-muzeum-egyesület Kolozsvárt már elkészítette a dalias idők félszázados jubileumának méltó megünneplésére szolgáló programjának tervezetét. E programba felvett akció az egész országra kiterjed. A program szerint márczius 15-én az ötvenéves évforduló emlékére érmekeket veret; a nem magyar nevű hazafiakat felhívja, hogy az 50-ik évforduló emlékére mindenki magyarosítsa meg a nevét. A csaták és kiválóbb események évfordulóinak megünneplésénél a következőkre terjed ki a muzeum-egyesület akciója: hogy a kiválóbb események helyei az évforduló alkalmával tartandó ünnepélyeken felkerestessenek, felavattassanak. Amennyiben épületekhez fűződik ilyen események emléke, az épületek emléktáblával jelöltessenek meg. Csatahelyek, vagy más, a szabadban lefolyt kiválóbb események helyei egy helyi ünnepélyvel felavattassanak. A létesítendő emlékoszlop vagy szobor felállítására gyűjtés kezdeményezendő. E gyűjtés eredménye évről-évre növelendő. Szobor vagy emlékoszlop felállítását, valamint minden évben az ünnepély megtartatása s a felavatott helyhez való zárandokoláshoz vezető út használati joga az évforduló alkalmából s ennek emlékére telekkönyvileg biztosítandó, a jövő számára.

— *Sacharjin* tanár meghalt. *Sacharjinnak*, a világhírű orosz orvostanárnak, halálhíre hozta meg a táviró. *Sacharjin* 1890-ban született a szaratozi kormányzóságban. Huszonkét éves korában befejezte orvosi tanulmányait a moszkvai egyetemen és Német- és Franciaországba ment, ahol nyolcz esztendeig híres orvostanár előadásait hallgatta és hazament a moszkvai egyetemre tanárnak. Rövid idő alatt Oroszország legkiválóbb orvosai közé küzdte föl magát és husz-huszonöt év óta föltámadtál ő volt a leghíresebb és legjelesebb orvosa a csári birodalomnak. Hallgatói

valósággal rajongtak érte, mert olyan szépen, olyan nagy szeretettel a tárgy iránt és olyan mély elemzéssel mint ő, még senki sem adott elő orosz egyetemen. Rettenetes durvasága nemcsak asszisztenseinek életét keserítette meg, hanem minden randú és rangú pácienseinek is nem egy rossz órát szerzett. Nem volt ő udvarias még III. Sándor csárhoz sem, akit haláláig ő kezelt. Más orvos életével fizetett volna azokért a gorombaságokért, amelyeket ő a hatalmas csárnak mondott, tőle pedig szómanul eltűntek nagy tudásáért. Konzervatív volt a végső határig és nagy ellensége a népoktatásnak. A múlt évben ötszáz ezer forintot küldött *Pobjedonoszevnek*, a szent szinodus elnökének, hogy abból *felekezeti* iskolákat állítsanak föl. Hallgatóit, akik azelőtt imádták, egyszeribe elriasztotta tőle ez a tette. Nem járt az óráira senki s midőn Pétervárról intették a diákokat a visszatérésre, nyílt zavargás tört ki az egyetemen. Mikor *Sacharjin* látta, hogy hallgatói semmi áron sem akarnak hozzá visszatérni, leköszönt tanári állásáról, melyet harminczhét évig töltött be. Ő találta föl a *sacharin* nevű édesízű vegyületet, amely a közönséges cukornál százszor édesebb s amelyet az egész világon használnak orvosi czélokra.

— Kéztogó. Dr. *Ritók* Zsigmond fővárosi orvos, *Ritók* Zsigmond nagyváradi királyi táblai elnök fia, tegnap váltott jegyet *Tormay* Mariska kisasszonnyal, *Tormay* Béla miniszteri tanácsos és neje *Barkassy* Hermin leányával.

— A bankóhamisítók ellen. Széles e földkerekségen mindenütt, ahol bankók vannak, ott bankóhamisítók is élnek. Rendesen eléri őket ugyan a büntető igazságszolgáltatás keze, de csak akkor, amikor egész sereg embert becsaptak már a hamis bankókkal. Most Beunos-Ayresből olyan hír érkezik, mely sok keserűséget fog okozni a bankócsinálóknak. Eszerint az olasz *Ettore de Rocco* komplikált gépezetet talált fel, amelyvel egyáltalán meg nem hamisítható bankókat lehet gyártani. Miután be lett bizonyítva, hogy a bankjegyeket rendesen fényképezéssel vagy hasonló módon hamisították, *De Rocco* fáradhatatlanul tanulmányozta azt az eljárást, mely szerint jövőben ne lehessen se fényképezéssel, se a Röntgen sugarakkal a bankjegyeket hamisítani; végre sikerült gépezetével, ennek útját állani s a következő eredményekre jutott:

1. Jóllehet az e gépezettel készült bankjegyeken a rajz egészen tiszta és sima, a használt festékek, még az alig észrevehető árnyalatoknál is oly elmé-

— Rájöttem ám a turpisságra . . . tudok ám mindent. A szakállból van a bajusz.

— Ugyan, kotródjék innen, már eluntam.

— De bizony megnézem, ha itt vagyok.

S ezzel se szó, se beszéd, mind a két kezével neki kapott a Kállay bajuszának, szakállának, hogy elkülönítvén őket, szemlét tartson a határmegyén — ha nem tévedtek-e át szálak a grániczról? De Kállay türelme is elszakadt, elhalványodék az arcza, mint a kréta, egy helyre futott a kevély vére, kivágta vén csontjai alul a széket s megragadván a Boroszló koma nyakát, elkezdte fojtogatni, miközben az indulattól reszkette hörgé:

— No nézd, a kutya parasztját! Te mersz velem szemtelenkedni? Hát tudod te, ki vagyok én? — Pif, paf, pif, paf. Nesze neked, kutya paraszt!

A képviselők felugráltak, restelve a kifejtett botrányt, elkezdték csillapítani, kérlelgetni.

— Ákos! Ugyan, Ákos! Ne okoskodj. Ákos. Ereszd el azt az embert! Megfojtod. Gondold meg, hogy demokrata vagy, Ákos.

Ákos ur egy lényű pillantást vetett ránk, aztán bömbölő hangon sziszegte:

— Demokrata a menydörgös-menykő, de nem én. Soh'se is voltam, soh'se is leszek. Üssetek agyon, ha még egyszer azt mondom.

Utálom a parasztot. Huszonöt bot valamennyire. Huszonöt bot. Huszonöt bot — rikácsolá.

Szerencsére esengettek, fizetni kellett és szaladni a vonatra. Ott is csak lassankint tért magához s úgy tett, mintha elfelejtette volna a jelenetet, de szívének az a rekesze, amelyben a demokrácia volt elhelyezve, ha ugyan volt, elzáródott (legalább erre a napra), annál nagyobb csapon volt kieresztve a másik rekesz, az, ahonnan a Rákóczy-kultusz bugyogott.

Egyre közelebb vitt a prűszkölő vonat a szent helyhez. A zempléni völgyek és hegyek megtöltötték a szíveinket emlékekkel. Ott is csata volt, azon a tisztáson. . .

Messze lent a völgyben fehér juhnyáj lepte el a pázsitot. . . Valaha a Rákóczy sátrai fehérlettek ott. A domb alatt hallani lehetett nehéz furmányos szekereket, amint fölfelé igyekeznek nagy csörömpöléssel, zörgéssel. Hej, mikor még a Rákóczy ágyui dűbörögtek erre. . . Ez a vén fa itt az utszélen talán még látta őket. . . Jobbról, a magaslaton, Patak vára. . . Mintha állna a bástyán valaki. Egy kódalak. . . Ni, most szétfoszlott a kibuvó napfényben. . . Azt hinné az ember, hogy *Zrínyi* Ilona volt, ha nem tudná, hogy fallácia, hogy egy fehér felhő uszik a bástya fölött.

Az öreg ur szíve kiáradott, valóságos gyerek lett, pajkos, türelmetlen, szeretett volna

a bőréből kiugrani, hol ehhez az ablakhoz futott, hol a másikhoz, mindent akart volna látni, mindenre volt megjegyzése.

— Ezen az erdei uton hozták Bezerédyt láncokban, aztán lefejezték Patakon. De szeretném látni a vesztőhelyet. Ebben a pagonban volt egyszer egy párbaja *Bercsényi*-nek. Istenem, Istenem, mért is nem élhettem én akkor! Hogy haltam volna meg én is a Rákóczy oldalánál. . . és most, mint kurucz vitét emlegetnétek.

Lelkesült fecsegése mellett érkeztünk be a kitzűött czélhoz, Ujhelyre, ahol, amint kiszálltunk, szónoklatokkal fogadtak.

Szépen beszéltek a zempléni urak, mi is feleltünk valamit, ahogy tudtunk, hanem az öreg elérzékenyült és sirni kezdett.

A bördőnjünket mások szedték le és felrakták a vendégkocsikra.

Egyszer csak valaki azt kérdi az öreg urtól:

— Hát a képviselő ur bördőnje melyiken van?

Kitörülte szeméből a könyeket.

— Bizony nem tudom, kérem.

Elkezdik keresni, kutatják a kocsikat, de a Kállay bördőnje egyikén sincs; elkezdik valatni a szolgáló személyzetet, de a bördőnről senki se tud semmit. A nagy tumultusban a vasutnál elemelte valaki.

sen vannak összekeverve, hogy a fényképezés lehetetlen.

2. Teljes lehetetlenség a rajzot áttenni litográf-lapra.

3. A filigrana teljes eltávolítását pótolja egy különleges anyagból készülő papir, mely teljesen ellentáll a fényképezési sokszorosításnak.

4. Legnagyobb előnye e különleges papirnak az, hogy nagyon nehezen piszkolódik és szerfelett tartós a forgalomban, mely körülménynek nagy fontossága van úgy higiénikus, mint gazdasági szempontból.

5. A gyártás oly könnyedséggel jár, hogy igen kevés emberi munkaerő kell hozzá.

E papirból gyártott bankjegy különlegessége abból áll, hogy három lapból van összetéve, mely lapok mindegyikén a bankjegy más-más rajzrészlete foglaltatik, s midőn e lapokat összepréselik, megjelenik a teljes rajz, melyet aztán semmiképen sem lehet hamisítani.

— Jobbra hajts! Csabai levelezőnk jelenti a következőket: Bittner Pál csabai rezontó a dévaványai vásárról kocsival jött haza. A dévaványagyomai uton ugyancsak győnge vágáson lehet valahogy a kocsit vontatni. Szembe vásáros nép jött, hegyvidéki oláhok. A kocsisregula szerint Bittner, miután nem rajta volt a kitérés sora, harsányan elkiáltotta magát:

— Jobbra tarts!

A felelet az volt, hogy a másik kocsi emberei husángokkal leszállottak a kocsikról és Bittnert holtra verték. A kocsisa megfutott. Az embertelen móczoknak a csendőrség nyomukban van.

— Szerencsétlenség a bányában. Az aninai Thinnfeld-tárnában, mint levelezőnk jelenti, tegnap nagy szerencsétlenség történt. Négy bányász az éjjeli munkaidőre ki volt rendelve, hogy a tárnát kifalazza. Esti 9 órára körülbelül a harmadik szint mélységében hét dinamitdövest kellett repesztés okáért elsűtni, a felhúzógép kezelőjét ezért jövele értesítették, hogy a felhúzójelre vigyázzon. Mikor az óvintézkedések megvoltak, Kornet Mihály lövmester elhelyezte a lövegeket, meggyújtotta a kánócokat s társaival beszállva az emelőgép kosarába, felt adott a felhúzásra. A gép meg is indult, de már a következő perczben megakadt s a lövmester föllismerve a veszélyt, rémülten kiáltott társai felé:

— Pajtások, el vagyunk veszve!

E szavakkal kiugrott a kosárból s a beszálló pad egyik gerendájába, az úgynevezett „szinpadba”

Kállay meghökkent és rettentő haragra gyulladt, benne volt a bőröndben diszruhája, ősi kardja és négy napra való fehérneműje, ugrált, toporzéskolt, mint egy feldühödött kecske, szidta a szónokokat, hogy mit locsognak annyit, szidta a vármegyét, ahol ilyen gyalázatos tolvajok találhatók és végre ott hagyott bennünket is, a vendéglátókat is, berohant az állomásfőnökhöz, hogy mikor indul visszafelé a legközelebbi vonat — mert ő megy.

Utána szaladtam.

— Ne bolondozzál, Ákos bácsi, maradj itt.

— Hát ha az egész vármegyét nekem adnátok... Nem, látni se akarom többet. Ugy megyek el, hogy behunyom a szememet.

— De hát Rákóczy?

Az öreg ur felforrt, felhuzta az egyik vállát, ajkát elbiggyesztette és a kezének egy fumigáló mozdulatával intett:

— Ugyan eredj a Rákóczyddal! Ő se lehetett kóser ember.

Vissza is utazott a legközelebbi vonattal, nem nezte meg a borsi ünnepet, melyet annyira várt és mely annyi illuziótól fosztotta meg; a pakktáskája örökre elveszett, de egy igazság előkerült, hogy a demokrácia a magyar embernél csak hangulat... és sok egyéb is csak hangulat...

fogódzkodva, igyekezett magát biztonságba hozni, ott várta be a közvetlenül fölőtte elhelyezett robbanótöltények elsülését. Hummel József bányász azonban kétségbeesésében a mellette levő szellőztető tárnába ugrott s 25 méter mélységben, a hatodik szint beszállóján összezuzott tagokkal, holtan terült el. A következő másodperczben azonban a kosár megint elindult s a benne ülő két munkást biztonságba hozta. A lövmester kisebb sérüléseket szenvedett; Hummel holttestét később hozták felszínre.

— Jubiláló tanár. A szentesi állami főgimnázium egyik tanára, Pólya Ferencz, e hónap 5-én érte meg tanári munkássága 25 éves jubileumát, mely alkalommal tisztelői, volt és jelenlegi tanítványai ovációban részesítették a közbeesülésben álló, szeretett tanárt. Az ünnepség 5-én délelőtt volt a főgimnázium nagytermében, hol a jubilans tanár Szentest város, az egyházak, tantestületek, tanártársai, volt és jelenlegi tanítványai üdvözlését fogadta és ahol e tanítványok egyidejűleg szép alapítványi tettek a kitűnő tanár nevére, hogy ennek kamataiból évenként a főgimnáziumnak egy — a magyar történelemben és irodalomban legkitűnőbb tanulója nyerjen jutalmat; míg az ünnepelt maga 100 forintot adott át az iskola igazgatójának, hogy ezzel a szentesi állami főgimnázium a Kisfaludy-társaság alapító tagjai sorába lépjen. Este 300 terítékű bankett volt a kaszinóban.

— Segítség az inségeseknek. Bánlakról táviratozzák: Karátsonyi Jenő gróf a torontálmezei inség enyhítésére a bánlaki módosi járás leginkább sújtott szegényeinek bánlaki és uradalmi pénztárából 3000 koronát és temes-topolyai rizsteleperől 50 métermázsa rizst adományozott, amelynek kiosztásával Rónay Jenő főispán, Karátsonyi gróf kérelmére, Botka és Gyertyánffy főszolgabírókat bízta meg.

— Asszonyok királysága. Smolensk orosz tartományban van egy kis állam, melynek lakosai csaknem kivétel nélkül asszonyok és azok is kormányozzák az államot. Ez a Smolensk tartomány tizenkét kerületének egyike; 15 négyyszög-verstnyi területű és néhány falu van benne, melyeknek lakói annak idején Beszjukov Klistromnak voltak alattvalói. A kerületet Oroszországban közönségesen asszonyok királyságának nevezik, mert a férfi-lakosság minden évben tavasz elején eltávozik a szegényes falvakból, hogy Smolenszkben és a többi nagyobb városban munkát keressen. A férfiak távolléte nyolcz-kilenc hónapig tart és ez idő alatt az asszonyok teljesen magukra hagyatva, minden férfi-segítség nélkül vannak. Ez idő alatt az asszonyok végzik a mezei munkát, gondozzák a házat és vezetik a nyilvános ügyeket és már sokszor bebizonyították, hogy mindezekre kiváló képességük van. A városi ügyeket, a pénzügyi műveleteket, a politikai dolgokat mind nagy pontossággal végzik és ezzel már felkeltették a politikai hatóságok figyelmét. E mellett azonban az asszonyok épen nem dolgozzák magukat agyon. Ellenkezőleg, marad idejük arra is, hogy minden délután öt óra tájban a klubban összegyűlekezzenek, ahol sokszor reggeli egy-két óráig kártyáznak. Minden héten a polgármester-asszony elnökölte alatt közgyűlésük van, melyen minden nyilvános ügyet közösen megbeszélnek. Emellett a férfi nélkül levő asszonyok időt találnak arra, hogy sört főzzenek, vutkit égesseken és süssenek. Hazatérő férjeiket ünnepélyesen fogadják. Mémföldekre zászlókkal eléjük mennek és azután ünnepi menetben térnek vissza a díszesen felékesített házakba. A fiatal czárné állítólag rendkívül érdeklődik az eredeti kis asszony-királyság iránt és évente részletes jelentést kap Smolensk kormányzóságából. Ezek a jelentések mindig nagyon hízolgóek és egyre a kis ország virágzását hirdetik.

— Terjed a névmagyarosítás. A főváros mostani polgármesterének többek között érdeméül fogja betudni a krónikás azt is, hogy ő, amikor polgármesterré lett, egyszerre nagy lendületet adott a névmagyarosítás ügyének. Amióta Haberhauerből Halmos lett, azóta egyre-másra magyarosítják neveiket a társadalom különféle osztályába tartozó emberek. Kár, hogy eddig ez a magyarosodási kedv az utcákon nem nagyon látszott meg, pedig ott is meg kellene látszania. Hiszen annyi a német névvel ékeskedő

czégtábla a magyar fővárosban, hogy már-már türehetetlen és nem csoda, ha a németek nagyon jól érzik magukat, valahányszor végig sétálnak a főváros utcáin. Ugy lehet, nem lesz ez sokáig így. Az a mozgalom, melyről a névmagyarosítás ügyében ma kapunk hírt, erre enged következtetést. A fővárosi kiskereskedők egyesületének tagjai ugyanis elhatározták, hogy idegen hangzású neveiket megmagyarosítják. Ennélfogva az egyesületnek 128 idegen hangzású nevű tagja és azok hozzátartozói fogják neveiket jó hangzású magyar nevekké felcserélni.

— Egy képviselő gyász. Dr. Fischer Sándor országos képviselőt megrendítő csapás érte. Édes anyja, Hegyeshalmi Fischer Sándorné, tegnap este 64 éves korában elhunyt. A gyász a Matkovich-, Rajkay- és Hets-családokat érinti.

— Ruttkayné Kossuth Lujza az utóbbi időben hosszabb ideig ágyban fekvő beteg volt s az egészségi állapota miatt úgy orvosa, mint a hozzá közel állók sűrűn látogatták az agg urnót. Mint értesülünk, a beteg állapotában ma már lényeges javulás állott be s tegnapielőtti heves rosszulléte után, tegnap is, ma is fennjárt. Remélhető, hogy a múltó baj után egészsége újra tartós lesz.

— Munkások halála. Diedenhofonból táviratozzák: A kneutigeni Friedenshüttében tegnap beszakadt a hűtőkészülék 21 méter magas kéménye. Estig 6 embert huztak ki a romok közül. Egy lap jelentése szerint hat halottat és három súlyos sebesültet találtak.

— Harcz az örökségért. Szentesi levelezőnk írja 1893. telén halt meg Szentesen Csizsár György nyugalmazott uradalmi kertész és azóta szakadatlan tart a küzdelem örökösei: a Gólya család és Széll Sándor takarékpénztári pénztáros közt, kit Csizsár végrendeleti végrehajtójának jelölt ki. Az örökösök ugyanis azzal gyanúsították ugyanis a pénztárost, hogy az elhunyt rokonuk birtokában volt készpénz és több takarékpénztári részvényt, Csizsár végperczében jogtalanul eltulajdonította. Éveken át lappangott ez a gyanu, míg végre Gólyák a múlt héten bűnvádi feljelentést tettek a nevezett pénztáros ellen a szept. törvényszéknél, honnan a folyó hónap 3-án Irányi Dezső vizsgálóbíró jött ki Szentésre a vizsgálat vezetésére. Legközelebb érdekes fordulat várható az örökség körül folyó harczban.

— A rossz bizonyítvány. Lévy Ernő 12 éves tanuló rossz értesítőt kapott s kijavítva terjesztette szigorú apja elé. A csiny hamar kiderült. Nagy baj lett volna, a fiu azonban megszökött szüleinek a szerezcsen-utczai 23. szám alatt levő lakásáról s az egész fővárosban hiába keresik, Tartanak tőle, hogy valami kárt tett magában.

— Öngyilkosság. Hegyi Pál, Steinberger Salamon, orosházi nagykereskedő napszámosa, e hónap 5-én reggeli 6 órakor főnöke istállójában felakasztotta magát és meghalt. Hegyi Pál 68 éves özvegyember volt; az italt tulságosan kedvelte s emiatt leánya sokszor szemrehányást tett neki. Emiatt keseredett el annyira, hogy öngyilkos lett.

— A vasuton felejtett tárgyak. A magyar királyi államvasutak igazgatósága közhírré teszi, hogy a vasuti kocsikban és az állomási helyeken elhagyott tárgyakat, úgymint bőröndöket, táskákat, ruha- és fehérneműeket, botokat, napernyőket, esernyőket és egyébeket el fogják árverezni. Az árverések a következő sorrendben fognak megtartatni: Debreczenben január 17-én, délelőtt 9 órakor.

Szegeden január 20-án, délelőtt 9 órakor.

Aradon január 27-én, délelőtt 9 órakor.

— Tűz a kaszárnnyában. A soroksári-uti szekerész-kaszárnnyában ma este 10 óra tájban tűz támadt. Az egyik pinczehelyiség gyuladt ki s ha idejekorán észre nem veszik, az egész épület veszedelembé kerül. A tűzoltóság azonban idejében érkezett a veszedelem helyére s a katonaság segítségével hamar elfojtotta a tüzet. Ugy látszik, gondatlanságból keletkezett a tűz.

— Egy zsák szén miatt. Bajella Pável és Dóra Joun hilyesdi lakosok két kocsin faszenet szállítottak Lippára elárusítás végett. Mindketten az első kocsi előtt haladtak, barátságosan beszélgetve egymással, midőn hátranézve észrevették, hogy egy zsák szén az országúton fekszik. Mindegyikük a le-

esett zsák felé futva, azt állította, hogy az ő kocsi-járól esett le. Kemény szóváltás, majd dulakodás támadt köztük és ennek vége az lett, hogy Dóra, kocsija oldaláról vasvilláját előrántva, úgy fejbe ütötte Bajella Pávét, hogy az vértől elborítva alátan rogyott össze. Felgyógyulásához nincs remény. Dórát átadták a bíróságnak.

— **Sikkasztó praktikáns.** Sterk Nándor 23 éves fiatal ember, a Fodor-féle butorgyár egyik praktikánsa, 513 forintot sikkasztott a megszokott. Ma letartóztatták.

— **Az osztálysorsjáték főnyereménye.** Értesülésünk szerint a magyar osztálysorsjáték III. osztályának f. hó 5-én megtartott húzásán a 80.000 koronás főnyeremény a Pesti magyar kereskedelmi bank váltóüzleténél vásárolt 18504 számú sorsjegyre esett. Ezenfelül a nevezett váltóüzlet által eladott sorsjegyekre számos melléknyeremény is esett.

Naplrend.

Naptár: Péntek, január 7. — Róm. kath. Rajmund hv. f. — Protestáns Rajmund. — Görög-orosz (decz. 26) Karácsony másodnapja, Isten sz. M. — Zsidó: Tebeth. 13. Sabbath. Nap két 7 óra 32 perczkor. — Nyugszik: 4 óra 8 perczkor. — Hold két: délután 3 óra 36 percz. — Nyugszik: reggel 7 óra 13 perczkor. A miniszterelnök fogad délután 4 órától 5-ig. A belügyminiszter fogad délután 4 órától 5-ig. A horvát miniszter fogad reggel 8 órától 10 óráig.

A főváros középítési bizottságának ülése 5 órakor az új városházán.

Felolvasás a szabad liceumban a német irodalom remekeitől a IV. ker. közs. reáliskolában (Reáltanoda-u. 7. földszint) délután háromnegyed 5 órától háromnegyed 6 óráig.

A szabad liceum felolvasása a Barcsay-utczában levő gymnáziumban a legújabb magyar történetről, délután 6—7 és fél óráig.

Iparművészeti muzeum nyitva délelőtt 9 órától 1-ig. Belépő-díj nincs.

Téli kiállítás a műcsarnokban. Nyitva délelőtt 9 órától 4-ig. Belépő-díj 50 kr.

Nemzeti muzeum: régiségtár délelőtt 9—1 óráig. Többi tárai megtekinthetők 50 kr. díj mellett.

Országos képtár az akadémiában, nyitva 9 órától 1-ig.

A születendő gyermek neme.

Lapunk legutóbbi számában egy kis cikk két golyának a párbeszédét közölte, amely párbeszéd doktor Schenknek, a bécsi egyetem tanárának egy felfedezésére vonatkozott. A tudós tanár ugyanis egész komolyan azt állította, hogy a születendő gyermek nemét tetszés szerint befolyásolni lehet és természetesen, hogy ennek a felfedezésnek a híre nagy feltűnést és érdeklődést keltett nemcsak a laikusok, hanem az orvosok körében is.

El lehetünk rá készülve, hogy ebben a kérdésben el fogja mondani véleményét a világ minden híresebb orvosa. A nyilatkozatok már is megkezdődtek és nem kisebb ember szólalt meg ma ebben a kérdésben, mint Wirchow tanár. A Berliner Wissenschaftliche Correspondenz ugyanis, mint Berlinből táviratozzák, a legkitűnőbb német szakembereket megkérdezte, mit tartanak Schenk tanár felfedezéséről.

Wirchow tanár kijelentette, hogy a felfedező bizonyára a tudósok nagy számát fogja ellenfelei táborában találni. Nézete szerint, a születendő gyermek nemére az anyának ereje és nagysága gyakorolja bizonyára a döntő befolyást. Ez azonban csak feltételezés, melyet még a tapasztalatnak kell majd igazolnia. Hogy Schenk világraszóló felfedezéséről helyes ítéletet lehessen mondani, legelső dolog az volna, hogy az ember megtudja, melyik időpontban kezdi a tudós szereit alkalmazni. Ámbár nem lehet azt az esetet kizárni, hogy Schenk felfedezése beváljon, mégis a legnagyobb szkepszissel fogadja az újságok híreit.

Kusseron tanár azt mondta, hogy tekintettel ama kiváló állásra, a melyet Schenk tanár a tudományos világban elfoglal, nem lehet felténni, hogy haszontalanságokért hozza az egész világot izgatottságba. Nem tagadható, hogy megvan a lehetősége annak, hogy a születendő gyermek nemére befolyást gyakorolhassunk, de azért ő is kételkedéssel fogadja a felfedezéssel szülő tudósításokat.

Dr. Hertzig tanár ugyanebben az értelemben nyilatkozik.

Munk tanár, a híres physiologus pedig azt mondja, hogy Schenk olyan ember, akitől nyugodt ítéletet lehet várni és a kinek szavában még lehet bízni.

Sok szakács nem szózza el mindig a levest!

— A bécsi nemzetközi konyhaképzés. —

Bécsben a régi törzsvendégek fejszójával bámulhatták tegnap a vendéglőjük kapuján himbálódzó tarka zászlókat, köztük sok magyar is lengett. Talán valami szocialisztikus mozgalmat is sejtettek, de megnyugodva rendelték meg a rendes krigli sört, mikor megtudták, hogy a szokatlan dísz a nemzetközi konyhaképzés tiszteletére öltötte föl a régi helyiséget.

Bár a város nem mutatott e napon rendkívüli képet, mégis nagy izgalom uralkodott a vendéglősök körében. Alig bírtak a rengeteg munkával elkészülni, pedig hetek óta szorgoskodtak éjjel-nappal és a Sofien-Saalhoz vezető szűk utcában teljesen megakasztotta a közlekedést a sok terhes szekér, mely a díszítéshez való fenyőgalyakat és virágokat szállította. Azt hiszem, hogy a korcsmai vendégek e napon sóhajtozva fogyasztották el ebédjüket, mert Bécs összes vendéglősei, korcsmárosai és pinczérei csak a konyhaművészeti kiállítás gondolatával voltak elfoglalva. Mindnek szívét egy érzés, egy reménység dobogtatta: Kik szölik majd meg a Felsége, vagy valamely főherceg?

Az ég bőven osztogatta kegyeit, mert a megnyitás után emelkedett hangulat uralkodott, a borkóstoló-csarnokokhoz alig lehetett férni, a kocczintás és nevetés még a zenekarával is konkurált. Itt már nemcsak magyar szó, de magyar népdal is hallatszott.

A kedélyes pityázás közben még komoly tanulmányok is jártak. Hallottam, a mint egy igen elégedettnek látszó magyar kiállító számolni tapított egy olasz borokat kínáló szép leánykát:

— Egy pohár!

— Ed!

— Két pohár!

— Ket!

— Nem, kettő!

— Gette!

És így tovább.

A nagy terem igazán tündéri képet nyújtott, följe vékony kék szövet borult, melyek apró lyukacsain csillagtengert velt az ember látni, pedig csak a baldachin fölött ragyogó villamos ilylápák fénye idézte elő a csalódást. Vékony farácszatról szállólevelek közt jól utánozt gyümölcs függött le, sárga körte, piros alma, kék szilva. Minden iv és oszlop fenyőgalyfűzerekkel volt körülcavarva. Ennek illatos szaga kissé mérsékelte a rengeteg hal-féle kissé átható szagát.

Az igazgatóság mindent elkövetett, hogy művét díszesen kiállítsa, olyan erőket hív segítségül, mint Brioschi Antal, az opera díszletfestője, Kaufungen Richard szobrász stb.

A szőnyeggel borított, növényekkel és fenyőfűzerekkel díszített lépcsőn följutva, az előcsarnok közepén a Felsége apró sátra — nem nagyobb egy faköpenyegnél — ragadta meg a figyelmet. Körülötte igen finom friss asztali gyümölcs volt mohában: kanaáni óriás szőlő, rengeteg nagyságu körte, illatos tiroli alma és zamatos friss ananászper gyönyörködtette a szemet és — szomorította az inyt. Finom fajta zöldség: friss uborka, articsóka, gyöngye cukorborsó, vékony zöldbab adta meg a hozzáillő keretet. Nem hiányzott mellőle a cukrozott, szárított és befőtt gyümölcsféle sem.

Mielőtt a főterembe merészkedtünk volna belépni, előbb végigjártuk a kevésbé népes melléktereket.

A második teremben láthattunk üveg- és porcellánműt, evőeszközt, chinaezüstféléket, igen czélszerű, újszerű konyhaeszközöket, például kapocsos záródó tortaformákat, non plus ultra kávéfőzőt, melyet kisebb és nagyobb mennyiségben lehet kávéval megtölteni, patent tojásfőzőt, hordódugót, zománcozott vasból melegítő- és hűtő szekrényt, szénsavkészítő gépet, köpülőt, remek nikkel- és rézedényt, gázra és villanyra berendezett tűzhe-lyeket, pompásan sült gázrostélyokat, nyársakat.

Az itálok folyosója azért érdekelt legjobban, mert igen sok magyar termék állított ki és tüntetőleg nemzetiszínű drapériákkal díszítette föl a fülkét.

jét. A sok lepecsételt palack egyhangú látványt nyújt, csak a kóstoltatás ér itt valamit.

Egy keskeny folyosó asztalain heverték a konyhaművészeti szakkönyvek, étrendlapok, sőt régi adománylevelek és ósdi receptek elszárgult kéziratai is, azonfelül a „Vendéglősök iskolájának” tanrendje, tankönyvei, az iskola képe és iskolai dolgozatok.

Kitettek magukért a vásárcsarnok hölgyei is, olyan pompás zöldséget, káposztát, turót, tojást, vaját állítottak ki, hogy öröm volt nézni.

A halászkok nagy fantáziával állították össze készleteiket, jégmezőkön heverték a halak, vagy egy megfenekelt vitorlás csolnak fedélzetén. Másokat csak egy nagy hálón keresztül lehetett látni.

A mészárosok pevizsál akarták kegyetlen mesterségüket palástolni. Az óriási hizott marhák, a borjuk fehér testét egy-egy virágfűzér foglalta körül, mindenütt lomb és virág tarkította a hatalmas busdarabokat, a kővértépt tulajdonosok arcán is a diadal érzete ragyogott.

Nem maradtak hátra a mi derék bosnyák barátaink sem, minden szakmánál jót és eredetit produkáltak. Erős szilvóriumuknak nagy volt a kelete.

Sütők és csukraszok is kivették részüket a sikerből. A gyermekvilág ugyancsak gyönyörködhetett a boszorkánynéni süteményekből épített házában, melyen semmi sem hiányzott, még a szénás padlára vezető piskótalétra sem. Úgyes kezek csukorból olyan virágokat alakítottak, melyek frisseknek is beváltak volna.

Hátra van még a nagyterem, mely szemképrázatió pompájában hatalmas látványt nyújtott. Nem igen láthatott még valaki annyi kastélyt, diadalívet, merész oszlopot, rokokó-házikót egy rakáson, a mennyi ott összekerült. Ez építészeti munkák azonban csak az alapot, a keretet képezték. Egész garmadáiban halmozódott fel rajtuk a tengeri rák, lazac, pisztráng. A vaddisznók, szarvaszombok, fázának nagy leleményességgel voltak földszítve; sőt néha a leleményesség annyira elrejtette az ételek valódiságát, hogy az ember egy tojás-pástétomot csokoládétortának nézett, ananásznak vélte a sárga aszpikkal beborított ludmáját.

A nemzetközi konyha diadalát ülte, de a nemzetek konyhája nem volt képviselve; se magyar, se orosz, se bécsi, se olasz nemzeti étel vagy ital nem ébresztett édes emléket a honfiak és honleányok szívében. A mindent nivelláló volapük: a francia konyha uralta a tért. Néhány nemzeti különlegesség: a magyar paprika, az ágyúcsóvástagságu olasz mortadella és a francia szarvasgomba képviselték csupán a nemzetiségeket.

Majd ha nálunk egyszer ilyesfélé rendeznek, akkor nem csupán a vendéglősök és iparosok reklamvágyát elégítjük ki, hanem magyar gazdaszszonyaink vetélkedni fognak a magyar konyha diadalát ország-világ tudomására hozni. K. E.-né.

SZÍNHÁZ ÉS MŰVÉSZET.

* „Five O'clock tea”. Ma délután 5 órakor nagyszámu és előkelő társaság gyűlt össze a Royal-szálloda emeleti nagytermében, hogy meghallgassa azt az igazán magas színvonalon álló hangversenyyel összekötött felolvasást, amelyet a Poliklinika kórházának felszerelése javára rendeztek. A közönség soraiban ott láttuk többek közt: gróf Csáky Albint, gróf Apponyi Albertet, Berzeviczy Albertet, báró Liptay Bélát, Gyulai Pált stb. A műsort gróf Csáky Albinné nyitotta meg. Heinetől három szép költeményt olvasott fel a saját fordításában, melyek igen nagy tetszést arattak. — Szintén tapsokra ragadta a közönséget Hubay Jenő remek hegedűjátékával és Hubayné-Czebrán grófnő erős iskolára valló, bájosan előadott énekszámával. A szereplőket több ízben kitapsolták. Végül Tordai Grail Erzái, ez a világiáró magyar leány, olvasta fel, a közönség élénk tetézésnyilvánításai között, Mikszáth Kálmánnak „Ugyan, eredj a Rákóczydal!” című munkáját, melyet lapunk mai számának tárczarovatában közlünk. A felolvasás után a közönség egy része a mellékterembe vonult teára.

* Bécsi premierek. Az osztrák fővárosban tegnap két színházi bemutató volt. A Carl-színházban előadták Herzl Tivadarnak, a szellemes tárczaírónak, Uj Ghetto című drámáját. A szerző az,

bizonyítja benne, hogy a *Külső ghetto* már régóta megszűnt ugyan, de a zsidóság számára létezik még egy *belső*, erkölcsi ghetto, amelyet ellenségeik előítélete támasztott. A darabot nagy érdeklődéssel hallgatták. — Az An der Wien-színházban bemutatták az *Operabál* című operettet, amelynek szövegét Leon és Waldberg, zenéjét pedig Heuberger Rikárd írta. A librettóhoz a tárgyat Delacour-Hennequin régi francia vígjátéka, a „Rózsaszínű Dominok” szolgáltatta; ennek nyomán készült Bokor József „Három légyott” című operett-ejének szövegkönyve is. A librettó nagyon gyöngye, Heuberger zenéje ellenben friss, dallamos és finom. A közönség az újdonságot nagyon jól fogadta.

A kolozsvári nemzeti színház.

A magyar színészet bölcsője a kolozsvári nemzeti színházban rengett. Az 1795. márczius 20-án tartott országgyűlésen mondták ki Erdély rendi, hogy egy országos nemzeti színház létesítését szükségesnek látják és a cél elérésére „országos rovattal” rendelték el, ugyisintén magán- és törvényhatósági uton gyűjtést indítottak. Erdély főurai vásárolták a telket 5000 bankó forinton, 1803-ban pedig megkezdődött és 1821-ben befejezést nyert az építkezés 57.600 forint költséggel. Ime tehát idestova százados múltja van a kolozsvári nemzeti színháznak, amely idő alatt a magyar színművészet majdnem valamennyi jelese: Jancsó, Coelestin, Lendvay, László József, Egressy, Gyulai Ferencz, E. Kovács Gyula, Dériné, Neób Mária, Laczkóciné, Székelyné Ungár Anna, Jókainé Laborfalvi Róza, Prielle Kornélia, Jászai Mari stb. ott kezdték pályájukat.

Szép időket is élt át a kolozsvári nemzeti színház. Fénypontja a hatvanas-hetvenes évekre esik, amikor Follinusz majd Fehérvári direktorkodása alatt messzi földön, sőt az ország határain túl is híres volt társulata, úgy a drámai, mint az operai szak, de ez utóbbi különösen.

Ujabbban azonban mindinkább érezhetővé vált a dekadencia. Egész harmadrangúvá süllyedt a színház nívója. Már szinte végleg megfelejtkeztek az emberek arról, hogy valaha a nagy színészek iskolája gyanánt szerepelt és ha nem tartotta volna még talpon egy-egy nagykaliberű erő, mint E. Kovács Gyula és Szentgyörgyi István, bizonyosan elvesztette volna még az újjászületésre való képességet is. Pedig igen megkönnyítette ezt az utóbb elfajult magánvállalkozói rendszer is, amely persze a zseb uralmát nyögte és művészi feladatok megoldására édes keveset igyekezett, amelynek azonban, szerencsére, már meg-számlálvák órái.

És éppen ez teremti a kolozsvári nemzeti színház új éráját. A színház államosítása május elsejével ténynyé válik, amikor is 45.000 forint évi szubvencziót fog élvezni és teljesen a mostani intendáns, Bölöny József gondjára lesz bízva.

Bölöny tervei valódi mecenázásra vallanak. Amellett, hogy alig pár hónap alatt, mióta intendáns, máris huszezer forint körül költött saját vagyona-ból a színházra, állítólag évente körülbelül ugyanekkora összeget szánt művészeti céljainak megvalósítására. Ha tehát a szinte páratlan bőkezűség és az állami szubvenczió mellé célirányos, öntudatos és a művészet követelményeinek megfelelő művezetés járul, akkor fényesnek ígérkezik a kolozsvári nemzeti színház renaissance-a.

Bölöny már nagyobbára összeállította az új társulatot, a névsor azonban még nem mutat többet, mint hogy a kezdett nehézségein kell előbb átvergődni, míg a reményeknek megfelelő társulat játszhatik a kolozsvári színpadon. Az ujonnan szerződött tagok nem éppen a krémjéből kerültek ki a vidéki színészetnek s így egyelőre csupán a régi tagok ereje fogja a színház erejét szolgáltatni. A régiek közül nem pusztán vidéki mérték szerint ki-válnak: csesdi Kovács Gyula és Szentgyörgyi István első sorban, mint valódi művészi nagyságok; aztán Megyeri Dezső, a művezető és eddigi vállalkozó igazgató, Vendrei Ferencz, leőve Leővöy Lóó, Rózsahegy Kálmán és kivált Kassai Károly, mindannyian komoly, számot tevő erők. A színészek közül már csak Solti Helén, aki a mult sze-zonban mint a „Két tacsó” Fanyanja ritka sikere-

ket aratott és Turchányi Olga képviselik előnyö-sen az újjáalakult régi gárdát. A zenehar 21 tagból fog állani az ezelőtti honvédszenekar helyett.

Világos, hogy az új regime kötelességének kell, hogy tekintse változtatni a mostan kritikán alul levő gázsi-állapotokon, s ha így értékükhöz mértén az említett régi és időről-időre szerződötendő szük-séges és kiválóbb új tagokat elfogadhatóan fogja fizetni, méltó lesz régi hírnevéhez a kolozsvári nemzeti színház.

Mindenesetre nagy mértékben figyelemre méltó a kolozsvári nemzeti színház renaissance-a, mert biztató arra nézve, hogy újra fölveszi az uzust, hogy szukreszczenziát neveljen a budapesti színházak számára. A fődolog, hogy semminémű körül-mény, befolyás ne bántsa a Bölöny tervét: a valódi művészi feladatok megoldását.

TUDOMÁNY ÉS IRODALOM.

† A sajtómezei csata 1241-ben és a Fáy-család ősei. E cím alatt írta meg Fáy Ákos nyugalmazott ezredes őseinek történetét nagy gonddal és igen érdekes adatokkal. Bár már régebben gondoltak volna történelmi neveket viselő családjaink ily fajta monografiák megírására, akkor könnyebb volna dolgozni a történetíróknak s nem kellene még ma is nélkülözni egy európai magaslaton álló magyar történelmet.

† Csalmajjal versel. Csalmajjai (Pajor István) Tarka bokréta cím alatt adta ki újabb verseit. Az ősz nógrádi poetában a régi lírai hűv buzog; jókedvű verseiben, hazafias ódáiban és rövid epigrammaiban, sok találó színt is lel az, aki ismeri a kort, amelyből Csalmajjai merit. A kötet a szer-zőnél kapható Balassa-Gyarmaton. Ára két forint.

† Koroda Pál „Lira” cím alatt adta ki lírai költeményeit egy füzetben. Hangulatos és becses dolgokat lehet olvasni e kötetben, melynek címlapján egy csokolózó fiatal pár jelzi, hogy odabent a könyvben a szerelem játsza a főszerepet.

† Salamon Ödön. Kocsin és gyalog. Singer és Wolfner bizománya. Ára 1 forint 20 krajczár. Tizenhét tárczaszerű leírás van benne Budapestről és a budapesti életéről. Írójuk jószemű újságíró, élénk hadakozója annak a modern seregnek, mely mássá szeretné átalakítani Budapestet, ezt a társadalmilag oly fejletlen és oly romlott gyereket.

† Molnár Gyula összes munkái. Molnár Gyula, az ismert kriminálista ügyvéd, aki régi munkása az irodalomnak és Rangkóróság című színművével akadémiai dícséretben is részesült, tizenegy kötetben kiadta összes munkáit. A gyűjteményben van szer-zőnek az a két színdarabja is, amelyet a Nemzeti Színházhoz és a Víg-színházhoz mostanában nyujtott be előadásra.

A Petőfiek nagygyűlése.

Farsang megnyitója nem ébreszt ugyan irodalmi vágyakat a leánykebelben, ma délelőtt mégis százával tartottak a rózsás arczu fiatal hölgyek az akadémia vén épülete felé. És az elmaradhatatlan diákság is tömegesen feltűnt a Ferencz József-tér körüli utcák ködös, nyirkos levegőjében. Az akadémia dísztermében, lenn és a karzaton, ugyanaz a mozgalmas, színes kép tárult föl, mint az előbbi esztendőben ilyen alkalmakkor. Kedves évről-évre, vízke-reszt délelőttjén, ez a kis irodalmi tüntetés, ha csak tíz órától egyig tart is és ha emléke, mire bealkonyodik, talán ki is röppen azokból a fűrtös fejekből, amelyek farsang első estéjén boldogan hajolnak oda Karneval herczeg fő-rangu mellére.

A Petőfi-társaság huszonkettedik nagygyűlésén Jókai Mór elnökelt, aki egyuttal egy megkapóan szép felolvasással a műsor piéce de resistance-át szolgáltatatta.

A megnyitó beszédet Bartók Lajos alelnök mondotta.

„Oly időpontban élünk — kezdette — mely nemcsak azért hívja föl figyelmünket Petőfira, az társai és nemzedéke alkotásaira, hogy küszöbén vagyunk a „48” félszázados jubileumának s az össze-esik ez ünnepies üléssel.

Közelget a nevezetes nap, márczius 15-ike, melyen Petőfi, a költőfejedelm, a nemzet megdicső-

ült hőse, új lapot nyitott történetünkben. Az idők jelei Herkules oszlopaiként merednek ég felé; a párhuzam, a két korszak közt, két vonala a két kerék-vágásnak, melyek együtt futják körül a világot, de nem találkoznak soha. Akkoriból fenragyog az ország magas ideálijamusa, az irodalom és politika fenséges szárnyalása, nemzeti szelleme s a közérzület erkölcsi ereje. Ezek eredményezték a sajtósza-badság kivívásával a 48-iki törvényhozás vívmányait és a csatatér babérait, a magyar léleknek eddig nem tapasztalt általános fölragyogását, meseszerű gazdag-ságot a hatalmas férfiakban, minők: Petőfi, Vörösmarty, Arany, Jókai, Kötvös József, Sárosy, Bajza, Tompa, Széchenyi, Kossuth, Deák s a szabadság-harcz egész légiói, hadvezérek és annyi más nagy-jai a szellemi élet minden terének.

E rendkívüli egyéniségek együtt működtek a néppel, mely őket alkotá, s melynek ép szerveze-tében ők az idegzetet alkották. Így hozták létre rohamosan, titán-erővel, az ősi Magyarország kápráz-tató új felvirágzását. Mintha a borongó századok után vészfelhők közül a nemzet tavaszi napja ragyogott volna ki teljes pompájában. Ezer márczius alkotó ereje lüktetett ez egy tavaszi napban, a mult minden vágya és reménye, melynek a nemzet örök életére döntő hatást kellett gyakorolnia.

Ezek után Bartók a politikai álláspontjának megfelelő komor felhőket gyűjti össze irodalmi hom-lokán és imígyen folytatja:

„De most, napjainkban, szabad-e megvonnunk a párhuzamot ama kor irányára, célzata és a mai közt?

A megelőző 40-es évek szellemi törekvései és erkölcsi nemessége, a nemzet egységes ereje s a hazafiság szent tüze és a mi velük együtt járt: az irodalom égfelé törő alkotásai, Petőfi és annyi jeles társainak működése hozták létre 48-at. E mostani kor törekvése, felfogása hasonlítható-e ahhoz? Meg-van-e az az erőteljes nemzeti irányzat és merész irányu alkotási vágy, mindenekfölött az eszmé-nyiség?

E kort ami jellemzi, külföldi szellem és iro-dalom után való szertelen kapkodás, anyagiasság, a realizmus czégére alatt és a legszebb erők tevénységének sok, de aprólékos munkára forgácsolása. Ez nem a régi ideál, de az új kísérletek kora. Az irányzatok szétágazók, az izlés meg nem álla-podott. Köznyugtalanossággal keressük a jövő vezér-fonalát, mert haladni akarunk... Vajj! előre me-gyünk-e a nemzetiség fátyla nélkül?

Áttér ezután az újabb dráma- és regényiro-dalomra, amely idegen, főleg francia mintaképet tart szem előtt.

Főnn kell tartani — így folytatja — az egy-szer kivívott dicsőséget, különben a mult nagyság-megtágadói vagyunk, máltatlanok azt megülni s fényét magunkra hívni vissza. Petőfi s a 48-iki iro-dalom óta megszereztük a jogot a nagyszerűséghez, a magasztos drámai szerepkörhöz; nem fog alanti kómkumra szállani a magyar irodalom. Ki posvá-nyon hajókáz, nem néz a csillagokra.

De mi a magyar irodalom, a költészet tiszta vizén evezvén, föl kell, hogy tekintünk a sark-csillagra, mely rendületlen s ép oly tiszta, mint alattunk a tenger és ép úgy az elérhetlent, a végtelenséget jelképezi az égen, amint a tenger a földön. Az ember örökös ideálja az, mi ott ragyog: az eszmény! Kába cél volna, hogy elérni törekedjünk őt, de követjük folyvást, mert csak ő tud adni jó irányt a szüntelen érzékeny és ingadozó delejtűnek, az emberi szívnek.

Eltűntek a nagy kor megalkotói. Petőfi és társai eltűntek; csak egyetlen név, az utolsó fényes sugár maradt a földön, köztünk feledve ama csillag-ból, emlékeztül a dicső multra, reménysugárul a nagy jövőre: Jókai Mór. (Éljenek.) A Petőfi-társaság büszkeséggel követi őt, elnökét, nesztörát, benne a világhírű magyar író, az eszményi költészetnek ma legdiadalmasabb vezérét. Mi tudjuk és érezzük: Sic itur ad astra!

A nemzet nem érzi ugyan magát teljesen máltatlannak a 48-as nagy napok emlékének meg-ünneplésére, de azért Bartók elnöki megnyitóját a fiatalság megéljezte.

Utána Szana Tamás terjesztette elő titkári jelentését.

„Társaságunk alelnöke — ugymod — bizva nézett a jövőbe, nekem a múltba kell visszapillantanom, mert az jutott feladatomból, hogy egy esztendő történetének krónikása legyek. A társaság hű maradt programjához. Mindenkor a nemzeti szellem ébrentartását és ápolását tekintette feladatának az irodalomban. Kiadványai a hazafias érzület emelését célozzák s a felolvasóületeken bemutatott dolgozatok tartalmában és formában egyaránt meghamisítatlan nyilvánulásai igyekeztek lenni a magyar génusznak. Hogy törekvéseinket rokonszenvesen fogadta a közönség, felolvasó üléseink nagy népszerűsége és látogatottsága mutatja évről-évre. Feladatunkká tettük továbbá, hogy a Petőfi-kultusz örökéhez képest terjesztjük s a nagy költőre vonatkozó ereklyéket, emléktárgyakat s életrajzi adatokat a megalapítandó Petőfi-múzeum számára összegyűjtjük.“

Beszámol ezután a jelentés a kiírt pályázatokról, idősebb Ábrányi Kornél jubileumáról, az elhunytakról (Helly Ignác, Pálffy Albert és Palszky Ferencz) s a társaságnak tagválasztó üléséről, amelyen a két megüresedett tagsági helyet Kenedi Gézával és Ferenczy Zoltánnal töltötték be.

Ezután Jókai Mór lépett, lelkesült éljenzés közt, a felolvasó asztalhoz, hogy felolvassa *A márcziusi fiatalság* című visszaemlékezését, amelyet kivonatossan a következőkben közlünk:

„Ötven év múlt el azóta. Akik abban az évben születtek, alig egy-kettő él már közülük. Akinak a régiek közül van még valami elmondani valója, siessen vele, mert nem tudhatja, meddig süti még az arcát a napsugár. Neki is van még elmondani valója.

Röviden vázolja ezután a 40-es évek országgyűlésének szervezetét. Csak a nemesség és a polgárság vehetett részt abban; a földmives, munkaviselő népnek, a jobbágságnak semmi szava sem volt. Magyarország volt az európai országok között a leghátramaradottabb, jövődó prédája bármely hatalmasabb államnak, jelen prédája a szövetségeseknek. Nem volt felelős miniszteriuma, csak helytartótanácsa, amelynek élén a mindenható Metternich állott.

Ekkor támadt egy lelkes kis csoport, mely új eszmékkel lépett föl. Vezérei báró Eötvös József, Csengery, Szalay, Irányi voltak.

Jókai akkortájt találkozott először Eötvös Józseffel, aki kijelentette neki, hogy az ő programjuk négy szóból áll: felelős kormány, népképviselői parlament. Négy szó ez csak, de hogy létesüljön, romba kell dűlnie az egész alkotmánynak. De hogyan? A szót, az írást a cenzúra korlátozta. Csodák csodájának kell történnie, ha a népszabadság felvirrad.

Felvirradt.

Mig az 1846—47-iki országgyűlés tanácskozott, egyszer csak egy láthatatlan kéz jelent meg, amely előjele volt a bekövetkezendőknek. Ez a lengyel nemesség forradalma volt, amelynek elnyomására mihamar kitört az ellenforradalom, a paraszt-lázadás. E kettős forradalomnak a lengyel nemesség esett áldozatul. A magyar nemességnek ebből a példából kellett megtanulnia, hogy a szabadság jog és nem privilegium.

Egykori jegyzeteiben talált egy adatot, amely élénk fényt vet akkori viszonyainkra. Az országgyűlésen arról volt szó, hogy engedjék meg a jobbágságnak az erdei vadgyümölcs szedése. Csekélység az egész s a nemesség részéről mégis a legévesebb ellentállásra talált. Hátha még a dézsma és a robot megszüntetése került volna szóba!

Ekkor kiűzték a francia forradalom s ezzel egyidőben keletkezett a lombard-velencei mozgalom. Visszhangjuk ide is elhatott.

Kossuth Lajos feliratot intézett az országgyűléshez a felelős miniszterium kinevezése, a szellem szabadsága, a konvédség rendezése és a jobbágság felszabadítása dolgában. Az alsó-tábla el is fogadta egyhangulag a feliratot. A méltóságos rendek azonban egyszerűen megszöktek előle — Bécsbe.

Márczius 13-án kitört a bécsi utcái forrada-

lom. Mindamellett a pesti mozgalomnak nem a bécsi volt a keresztanyja, mert hiszen két nap alatt ennek a híre sem jött ide, az akkori közlekedési eszközök hiányossága folytán. A pesti márczius 15-ikének indító oka a pesti körnek egy határozata volt, amely 12 pontban foglalta össze a nemzet követeléseit. Azonban a kör e feliratot nem az országgyűléshez akarta benyújtani, hanem előbb köröztetni akarta meggyökér, ami a végtelenbe húzódott volna. Az eszmének ez elmozdítása ellen kelt ki a magyar ifjúság.

Jókai itt névszerint felsorolta azokat a fiatalokat, akik e mozgalomban részt vettek. Költők, hirlapírók voltak mindannyian.

Nyáry Albert magyar típus volt, tele szeretetreméltósággal és humorral, akit a halálveszedelemben is mosolyogni látott. Ozarkó Zsigmond, a nagytehetségű drámaíró, már nem várta be e nap felvirradását. Meglőtte magát.

Petőfi arca és alakja nem volt daliás. Arcvonásai komorak, válla szűk, hangja tompa. De amikor az élet, a lelkesedés lángja elragadta, arca megszépült, termete magasabb lett, hangja erősebb.

Vasvári Pál bálványa volt a fiatalságnak. Ő is kardot fogott, amikor a toll és szó sikere megszűnt. Csapatja élén esett el az erdélyi havasok között.

Egymásután jellemzi ezután Degré Alajost, Sárosy Gyulát, Táncsics Mihályt, Vajda Jánost, Sükey Károlyt, Dobsa Lajost, Vadnay Károlyt, Tóth Kálmánt, Lisznyait, Egressy Bénit, Egressy Gábort, Oroszhegyi Józsefet, Vass Gerebent stb.

Most pedig — így fejezi be — bezárom a kriptajutót, amíg csak én fogok rajta kopogtatni. Akkor majd zugjátok mindannyian, hogy: Szabad!

A nagy koszorust perczekig éljenzte viharosan a lelkesült hallgatóság.

Jókai után ifj. Ábrányi Kornél lépett a felolvasó asztal elé, hogy bemutassa a fogsága alatt megírt verses elbeszélését: *Ivánt*. Az egy óránál tovább tartó nagyérdékű felolvasást a közönség zajos tapsal honorálta.

Most Gyarmathy Zsigánának kellett volna a Petőfi-album számára írt *Menasses* című elbeszélését felolvasnia, azonban az Ábrányi Kornél hosszúra nyúlt felolvasása miatt lemondott e számról s így aztán Szász Gerő szavalt el lírai költeményeiből néhányat. Különösen tetszettek a közönségnek „A tél”, „Betegen”, „A természet”, „Téli hangulat” és az „Örök dal” című rövidebb-hosszabb versek, amelyek mindegyikéből a szürkülő poeta nyugodt és derült filozófiája szól a hallgató felé.

Rianó taps kísérte a költőt helyére s hangos éljenzés fogadta Rákosi Vikort. Miközben elbeszélését, az „Oroszlánszívű Ignác”-ot felolvasta, a derűltség, kacagás egy perczre sem szűnt.

A nagygyűlést Jókai Mór rekesztette be néhány szóval.

A diszgyűlés után délből 1 órakor lakoma volt az István-főherczeg szállóban. Az irodalomnak és zsurnalisztikának ötvennél is több kiváló alakja ült itt a fehér asztal körül.

Bartók Lajos mondotta az ünnepi felköszöntőt. Lendületes szavakkal fejtegette a Petőfi-társaság misszióját, festette a 48-as évek dicsőségét s éltette Jókait.

Ezután Jókai Mór állott fel. Főképen a mai irodalomról szólt. Sokkal különb ez, szerinte, mint a régi, mert bár voltak nagy tehetségeink, de szemellátható, hogy mostani irodalmunk virágzóbb. Csak azt a tanácsot adja a fiatalabb írónemzedéknek, hogy bármint irányhoz, iskolához tartozzék is, maradjon meg mindig magyarának.

Ábrányi Kornél a márcziusi öregeket s ezek között első sorban Jókait élteti.

Rákosi Viktor Prém Józsefet afférbe hozta az utókorral, amiatt, hogy az utókor nem vesz tudomást Prém József irodalmi sikereiről. Nagy kacagás támadt s a szónokot perczekig tapsolták.

Szana Tamás a társulat új tagjait: Ferenczy Zoltánt és Kenedy Gézákat köszöntötte fel, mire Kenedy Géza válaszolt.

FŐVÁROS.

(A hetivásárok.) A kereskedelmi miniszter a heti vásárok ügyét az egész ország területén rendeztetni akarja. Évégéből fölhitte a fővárost, hogy minél előbb szabályrendeletet szerkesztessen s azt jóváhagyás végett terjesztsze föl hozzá.

(Az ügétő versenyek haszna.) A Tattersall-egyesület tavalyi ügétő versenyein a totalizátor 138 forint 79 krajczárt jövedelmezett a szegényalap javára. Az egyesület ma mutatta be az erről szóló számításait a fővárosnak.

(Az iskolák tűzbiztonsága.) A tanács az összes fővárosi iskolát megvizsgáltatja a tűzoltósággal. Attól tart, hogy a kellő óvintézkedések megtételét több helyen elmulasztották s tűz esetén a legnagyobb veszedelem támadhatna.

(Katonaság és főváros.) A főváros valamikor az üllői-ut végén nagy területet adott át a katonaságnak gyakorlatok tartására. Most szükség volna a terület egy részére s ezt visszakérték a hadtestparancsnokságtól. A katonaság azonban azt felelte, hogy egyetlen talpalattnyit sem enged ad az óriási területből, mivel arra a fegyveres hatalomnak teljes mértékben szüksége van.

(A budai villamos vasut.) A közúti vasuti társaság, a főváros és a kereskedelmi miniszterium képviselői a napokban tárgyalták Vörös László államtitkár elnökelete alatt a budai körúti, a kelenföldi és a lipótföldi villamos vasut építése ügyét. Az lett a határozat, hogy a mostani év végeig mind a három vonalnak ki kell épülnie.

VIDÉK.

* (Egy jótékony ember hagyománya.) Nemrégiben halt meg Miskolczon egy Debreczeni Dániel nevű dúsgazdag polgár, a függetlenségi párt egyik oszlopos híve, ki a főutcán lévő nagy házát a református egyháznak hagyományozta. A napokban jelentették be a presbiterium gyűlésén az alapítvány átvételét. Az egyház birtokába jutott emeletes ház évi jövedelme 6235 forint. Ebből a két első évben az avasi templomban orgona állítandó, a többi évek jövedelme egyharmadban a lelkészek, egyharmadban az énekkar és a tanítók fizetésének pótlására, egyharmadban pedig az egyházi épületek fentartására fog szolgálni. Az egyháztanács elhatározta, hogy Debreczeninek és feleségének arcképeit megfesteti.

* (Pozsony a párisi világkiállításon.) Pozsony törvényhatósága a párisi világkiállítás magyar kormánybiztosának egyenes kérelmére elhatározta, hogy a remek pozsonyi liget leggyönyörűbb részleteit pozsonyi festőművészek által megfesteti és a kiállításra küldi. Ha a képek sikerülnek, kétségtelenül nagy gyönyörűségére lesznek nemcsak a hortikultura barátainak, hanem mindazoknak is, kiknek fogékony lelkük van a természeti szépségek iránt.

SPORT.

+ Sötét derby lovak. Most, télvíz idején, amikor a telivér sportmenek a derby jelöltjeivel foglalkoznak s eddig mutatott képességeikből a komoly aspiránst keresik: nem kis érdeklődéssel vannak a sötét nagyságok iránt, amelyek kétéves korukban nem jelentek meg a pályán. Az ilyen lovak sokszor misztikus nagyságban tűnnek fel a kombináló sportmenek fantáziájában, mely kombinációknak rendszeren a kiszivárgott istállóhírek a szülőokai. Az eredmény aztán az szokott lenni, hogy az ilyen nagyságok rendszeren az ismeretlenség homályában maradnak. A ritka esetek közé tartozik, hogy olyan ló, mely mint kétéves nem futott, a derbyt megnyerte volna. Nálunk csak egyszer történt, ez a ló pedig Doncaster volt. Minden évben voltak sötét lovak, de nem hogy derbyt nyertek volna, de képességben még a közepességig sem tudtak felemelkedni. Gieshübler az Achilles derby előtt, milyen mesés nagyságban sötétlett s végül rossz lónak bizonyult; vagy Lieber Kerl nem-e a derby hősként veszedelmes ellenfelének látszott? Nem kevésbé félemlítette meg az ismert lovak híveit Paraszt, melyről kitudódott, hogy eladóversenybe se való. A kétéves korában nem mutatkozott ló ritkán ér valamit. Mégis, ha lesz esztendő, amely

sötét derby lovat produkálhat, úgy az az 1898-iki esztendő lesz. Talán sohasem volt annyi sötét két-éves boxjában, mint az idén s sohasem beszéltek annyit felőlük, mint ez évben. Alig van istálló, mely ily sötét lovat ne rejtegetne. Hogy a kiválóbbakat említsük: *Szózat, Selig-Rächer, Makó, President, Pál, Vert-Vert* stb. Utóbbi ugyan már kidőlt a derbyhősök sorából, de *Blaskovich Ernő Szózat*-jának a neve már a bookmaker könyvében is előfordul, s a többiekről is jó hírek szivárognak ki a trainingtelepekről. Tavaszig sok minden történhetik, de azért már konstatalható, hogy ha lesz sötét ló, amely a derbyben nagy szerepet fog játszani, úgy az a Milne-istállóból fog kikerülni.

+ Sporttér Ó-Budán. Az ó-budai tornaegylet *Gergelyi József* elnök és *Mottl János* egyleti szerződés indítványára elhatározta, hogy az év folyamán, a fokozódó sport-érdeklődésnek megfelelő nagy játéktér létesít, mely nyáron lawn-tennis és kerékpár-pálya lesz, télen pedig jégpályává lesz átalakítható. Az egyesület a nagy port-tér céljairas az Ó-Buda központján álló református templom mellett levő telket már megszerezte és a sportpavilon építését a kora tavasszal megkezdi.

FARSANG.

Farsang születése. Az emberek s különösen a fiatalabbak, akiknek még nagyon tánczra áll a lábuk, nem sokat törődnek ugyan azzal, mikor kezdődik a farsang és mikor végződik. Akik tánczolni, mulatni akarnak, azok találnak erre alkalmat, ha nincs is farsang, de azért jól esik az embereknek, ha megtudják, hogy most már a kalendárium szerint is megkezdődött a mulatozás szezonja. Legalább úgy csavarhatják a dolgot, hogy a mulatozás most már nemcsak megengedett, de egyenesen megparancsolt dolog és sietnek ezt a parancsot híven teljesíteni. Talán semmitsem olyan híven, mint épen ezt. Ma kezdődött meg hivatalosan a farsang. Ezt a dátumot ugyan nagyon számon tartja mindenki, de azért mi kötelességünknek tartjuk Farsang születésének konstatacióját. Mától kezdve áll a bál. Hol és mikor, megmutatja a következő farsangi statisztika:

Január.

8. A kereskedelmi segély-egyesület bálja a terézvárosi kaszinóban.
8. Jogászbál a Vigadó összes termeiben.
9. Szegénygyermek-otthon egyesület álarczos bálja a Vigadóban.
15. Jurista-bál a Vigadóban.
15. Tiszti kaszinó-bál a Károlyi kaszinó disztermében.
22. Építőiparosok bálja a Vigadóban.
23. Fröhel-nőgyűlés álarczos bálja.
24. Protestáns-bál a Vigadóban.
26. Szloga szerb egyesület bálja a Vigadóban.
27. Eintracht német kolónia elite-bálja a Vigadóban.
29. Önkéntes tüzoltók bálja a Royal nagyszállóban.
29. Nemzeti, Vig. és Népszínház nyugdíjintézetének álarczos bálja a Vigadóban.
29. Tiszti kaszinó álarczos bálja a Károlyi-kaszárnyában.
30. Vigadói nagy álarczos bál.

Február.

1. Athleta-bál a Vigadóban.
2. Posta-alkisztek bálja a Vigadóban.
4. Budapesti artisták egyesületének bálja a Vigadóban.
5. Műrajzoló egyesületének bálja a Royal nagyszállóban.
6. Magyar gazdasszonyok álarczos bálja a Vigadóban.
6. Teknikus-bál a Royal nagyszállóban.
8. A budapesti posta-tisztikar bálja a Vigadóban.
10. Tököllyi szerb intézet bálja a Vigadóban.
10. Gépgyári tisztviselők bálja a Vigadóban.
13. Izraelita nőgyűlés bálja a Vigadóban.
14. Nemzeti színház műszaki személyzetének bálja a Vigadóban.
16. Medikus-bál a Royal nagyszállóban.
17. Fővárosi szegény gyermekkert bálja a Vigadóban.
18. Vendéglősök és szállodások bálja a Royalban.
19. Pestmegyei bál a Vigadóban.
20. Első bolond-estély a Vigadóban.
21. Fővárosi hivataloszlók bálja a Vigadóban.
22. Lakatos-bál a Vigadóban.
22. Második bolond-estély a Vigadóban.
26. Eintracht bolond-estélye a Royal nagyszállóban.
27. Sütők bálja a Vigadóban.

Március.

5. Hunnia evezős-egylet piknikje.
6. Csukrász-bál a Vigadóban.
11. Ügyéségi piknik a Vigadóban.
13. Paraszt-bál a Vigadóban.
15. A hétfői caroussel-társaság piknikje.
19. Vas- és fémestergályosok bálja a Vigadóban.
19. Képviseletház piknik a Hungária szállóban.
20. Huszárokéntesek piknikje.

A mentők bálja. *Ottó* főherceg és neje *Mária Jozefa* főhercegnő védnöksége alatt az addigi bálaktól eltérő nagyszabású elite-bált rendez-

a mentő-egyesület. *Ottó* főherceg nejeinek egyenes óhaja volt ugyanis, hogy az idén valamely nyilvános estélyen bemutatassa magának a magyar fővárosi előkelőségét s így történt, hogy gróf *Andrássy Aladárnak* és dr. *Kresz Gézának* sikerült megnyerni 6 felségeiket a védnöki tisztaság elfogadására. Ezt az öröndetes eseményt tegnap jelentette be dr. *Kresz Géza* a mentő-bál alakuló közgyűlésének. A Hungária-szálló disztermébe gyűlt össze a 120 tagból álló rendezőség javarésze, akik között a fővárosi előkelő fiatalosággal együtt láttuk a fővárosi orvosai kar kitűnőseit, nemkülönben jogászfutárságát és műegyetemi hallgatókat, akik csatlakoztak a bálbizottsághoz. A főhercegeasszony udvarában 74 bánya lesz. A bál jövedelmét csak részben fordítják a mentő-egyesület javára, amennyiben a főhercegeasszony úgy kívánta, hogy a jövedelem harmadrésze az általa alapított és védnöksége alatt álló soproni gyermekgyógyászati jótékonyági egyesület javára irassék. A bálon előreláthatólag az udvar is nagy számban lesz képviselve, amennyiben a mentőbált, mely február 16-án lesz, vagy megelőzi vagy követi két nappal az udvari bál. A bált a Vigadóban tartják meg.

Építő-iparosok bálja. Az építő-iparosok bálbizottsága megkezdte az e hónap 22-én tartandó báljukra a meghívók szétküldését és felkéri mindazokat, kik netán meghívót nem kaptak és arra igényt tartanak, sziveskedjenek ezt a bálbizottság irodájával (IX. Mátyás-utca 15.) közölni.

Mulatság. A budapesti iparossegédek egyesületének január 16-án a medve-utcai 6. szám alatt levő vendéglőben jelmezes táncmulatsága lesz. Este kilenczedfél órakor kezdődik.

A HIVATALOS LAPBÓL.

Kinevezések. A király dr. *Szajay László*, osztálytanácsosi címmel és jelleggel felruházott titkár a közös pénzügyminiszteriumban osztálytanácsossá, a közös külügyminiszter *Göbl Viktor* és *Kantschik Gyula* másodosztályú számtisztjeit első osztályú számtisztjeiké, a közös pénzügyminiszter dr. *Kub Pál* Róbert kormányzósági fogalmazót a bosznia hercegovinai országos kormányzati miniszteri fogalmazóvá, a magyar királyi pénzügyminiszter *Balászy János* számellenőrt a décsi pénzügyigazgatósághoz számvizsgálóvá, *Jekely Károly* miniszteri számellenőrt a segesvári pénzügyigazgatóság-hoz számvizsgálóvá, *Schmidt József* zirci adóhivatali ellenőrt pénztárnokká, *Kelemen Gyula* mohácsi adóhivatali ellenőrré, *Mogut Károly*, *Barisics Rezső* számtisztjeit a varasdi pénzügyigazgatóság-hoz számellenőrré, *Persics Vincze* számgyakornokot ugyanoda számtisztjé, *Drasnyaky Géza* krapinai lakost a zégrábi pénzügyigazgatóság-hoz segélydijsz számgyakornokká, *Szász Dénes* adóhivatali ellenőrré, *Papp József* tokaji adóhivatali ellenőrré, *Matkócs Mátys* vukovári számtisztjét számellenőrré, *Molnár János* brassói adóhivatali ellenőrré, *Engelhardt József* pénzügyi számgyakornokot a központi bányagratárhoz segélydijsz, *Potocsnik Győző* városi gyakornokot, *Sarkanyjac Emil* adóhivatali gyakornokot ideiglenes adóhivatali ellenőrré, *Beszterczey István* adóhivatali gyakornokot adóhivatali ellenőrré, dr. *Zerdahelyi Imrét* a budapesti pénzügyigazgatóság-hoz pénzügyi fogalmazó gyakornokká, *Ludwig Rezső* díjtalan számgyakornokjelöltét díjtalan számgyakornokká, *Hanusz László* számgyakornokjelöltét díjtalan számgyakornokká, *Benedek Béla* marosvásárhelyi lakost díjtalan számgyakornokká, a vallás- és közoktatási miniszter dr. *Nagy Árpád* miniszteri fogalmazó gyakornokot segédfogalmazóvá, *Gál Antal*, *Nagy Imre*, *Nyárádi Gerő*, *Molnár János*, *Csur Tamás*, *Imreh Benedek* tanítókat és *Simon Imréné* született *Szabó Emma* tanítónőt a zágoni állami elemi iskolához, *Kún Sarolta* okleveles tanítónőt pedig a felső-sárvai állami elemi népiskolához rendes tanítónővé nevezte ki.

Új anyakönyvvezetők. A belügyminiszter Bihar- vármegyében anyakönyvvezetőkke a bihari anyakönyvi kerületbe *Matolcsi Imre* községi jegyzőt, a csökmőbe *Gyáni Ferenc* községi jegyzőt, a berettyó-szent-martonba *Kántor Károly* helyettes községi jegyzőt, a begy-közpályba *Gál Ferenc* helyettes községi jegyzőt, a vad-sádba *Papp György* nyárlói anyakönyvvezetőt, az árpádba *Csató József* községi jegyzőt, anyakönyvvezető-helyettesekké a béli kerületbe *Nyírsztor József* segédjegyzőt s a riénybe *Papp Miklós* jegyzői irnokot, Arad vármegyében a világosi anyakönyvi kerületbe *Török János* községi jegyzőt anyakönyvvezetővé, *Papp Sándor* szintén községi jegyzőt ugyanide anyakönyvvezető-helyettesé, a ménesi anyakönyvi kerületbe *Óváry János* állami tanítót, a drauciba *Hauser Vilmos* jegyzői irnokot, a ternoiba pedig *Marinkovits Mihály* jegyzői irnokot szintén anyakönyvvezető-helyettesekké nevezte ki.

Pályázatok. A trencsényi királyi ügyészségnél ügyészi, az eperjesi ügyészségnél alügyészi, a kis-szebeni járásbírósnál albirói, a kassai ügyészségnél alügyészi, a pécsi pénzügyigazgatóságnál adóhivatali, a győngyösi járásbírósnál albirói, Bodács-Ujlakon és Ujvidék-Csac-nén postamesteri, a szegedi törvényszéknél jegyzői állás van üresedésben.

KÖZGAZDASÁG.

Közgazdasági táviratok.

Páris, január 6. (Bankkimutatás.) A pénzforgalom aránya az érczkészlethez 81.84 : 100. Kamatok és leszámítás jövedelme 853.000 frk. Érczkészlet ezüst) + 864.000 frk. Váltótárca + 3.577.000 frk. Államkincstári követelések — 41.946.000 frank. Magánkövetelések + 23.131.000 frank. Érczkészlet (arany) — 11.947.000 frk. Előlegek aranyrudakra + 28.042.000 frk. Jegyforgalom + 53.575.000 frk.

Hamburg, január 6. (Esti tőzsde.) Osztrák hitelrészv. 301.85, Az irányzat szilárd.

Páris, január 6. Különösen a bankbörzén és iparbörzén élénk hausse uralkodott. Favorizálták különösen a banque de Paris, Italient, Länderbankot. A magyar aranyjárdék 10, a portugall kölcsön 25, exterieurt 15-öt nyert. Jegyeztek : 3°/o-os francia járadék 103.27, 3°/o-os törleszt. jár. 102.15, 3¹/₂o-os járadék 107.25, Francia bank 3515, Credit Foncier 670.—, Szuazi csatornarészvény 3270, Egyiptomi kölcsön 516, Spanyol külf. kölcsön 61¹/₄, Magyar aranyjárdék 104.50, Olasz járadék 69.40, Orosz kölcsön 102.75, Új orosz konzol 49.95, Portugál kölcsön 21³/₈, Ottomán bank 566.—, Osztr. Länderbank 492.—, Osztrák-magyar államvasut 749.—, Rio Tinto 652.50.

New-York, január 6. (C. T. B.)

	január 6. cents	január 5. cents
Buza január	97 ¹ / ₈	97 ¹ / ₈
„ májusra	92 ¹ / ₂	92 ¹ / ₂
„ júliusra	86—	86 ³ / ₈
Tengeri májusra	34 ¹ / ₈	34 ¹ / ₈

Chicago, január 6. (C. T. B.)

	január 6. cents	január 5. cents
Buza májusra	90 ³ / ₄	90 ⁵ / ₈
Tengeri májusra	29 ¹ / ₄	29 ¹ / ₄

Mezőgazdaság.

Az olasz borok beözönlése. Mint lapunknak Fiuméből távirják, óriási mennyiségben érkezik ujabban olasz bor Fiume kikötőjébe. Már eddig is a Puntofranco minden zuga tömve van boros hordókkal. Tegnap és tegnapelőtt újból négy hatalmas gözös érkezett óriási borrakományokkal. Ezek a magyar „Mátyás király“, az olasz „San Severo“ és „Aspromonte“ és az osztrák „Lapad“.

Ipar és kereskedelem.

Az ipartörvény módosítása. A pozsonyi ipartestület, melynek közel 1300 tagja van — mint levelezőnk jelenti — mai rendkívüli közgyűlésében Korcze János elnök indítványára, ki az iparososztály szomorú helyzetét ecsetelte, egyhangulag elhatározta, hogy a kormányhoz külön iparkamarák felállítására és az ipartörvény módosítására iránt felterjesztést tesz s az ország összes ipartestületeit körlevélben felszólítja, hogy a mozgalomhoz csatlakozzanak.

A magyar izraelita kézmű- és földművelési egyesület. A választmány tegnap dr. Neumann Ármán országgyűlési képviselő elnöklése alatt tartott ülésén a titkár a következő újabb adományokat jelentette be: Bloch V. Arthur 100 forint, dr. Neumann Ármán 100 forint, Fuchs Vilmos, Popper István 50—50 forint, a Pezter Lloyd szerkesztősége utján koszorúválságképen 215 forint, továbbá természetbeli adományokat küldtek: a Salgátarjani közönbánya-társulat, az északmagyarországi közönbánya-társulat, a Concordia részvénytársaság, a hengermalom részvénytársaság, végre Schmidt Sándor és fia cég. A titkár jelenti továbbá, hogy az ezredelés kiállításai igazgatóság az egyesületnek odaítélt kiállítási érmet és oklevelet legutóbb megküldötte. A Pollák Márk- és Babetta-féle alapítványból 4 fiatal iparos részestült műhelyük berendezésére szolgáló segélyben, mindössze 1100 forint összegben, a Singer Emilia-féle alapítványnak félévi kamatait, 200 forint összegben, az egyesület egy volt növendékének önállósítására adományozták. Négy árva gyermeknek soron kívül való felvételét jóváhagyták és végre 2 ipariskolai növendéknek 40—40 forintnyi segélyt szavaztak meg.

Összefoglalás. Kandel és Weiss szatmári cég ellen a szatmárnémeti-i törvényszék részéről,

csődbiztos dr. Dezső Kálmán bíró, tömeggondnok Helmezy József ügyvéd, igénybejelentés február 16, felszámolás február 28. — Grünbaum Bernát kadarkuti szatócs ellen a kaposvári törvényszék részéről; csődbiztos Dreven Lajos bíró, tömeggondnok dr. Jánky Gusztáv ügyvéd. — Grünwald Inre csongrádi kereskedő ellen a szegedi törvényszék részéről; csődbiztos dr. Kecskeméthy Dániel bíró, tömeggondnok dr. Szarka Mihály ügyvéd.

Csődmegszüntetés. A Wladimir Jovanovics fehértemplomi kereskedő elleni csődöt megszüntették.

Pénzügy.

A beruházási kölcsön kibocsátása. A legutóbbi napokban élénk kereslet uralkodott a budapesti és bécsi tőzsdéken járadékpapírok iránt és 3 1/2%-os osztrák beruházási jövedék emelkedett ismét közel a kibocsátási árfolyamhoz. A járadékvásárlásokról azt mondják, hogy azok a Rothschild hitelintézeti csoport köréből indultak ki, ami magyarázatot talál abban, hogy a csoport már közelebb piacra szándékozik hozni a 3 1/2%-os magyar beruházási kölcsönt, amelynek külföldön való jegyzése már keresztülvitetett. Amint halljuk, a Rothschild-csoport a kibocsátást e hó végére tervezi. Most 30 millió forintnyi összeg kerül nyilvános aláírásra a bel- és külföldön.

BUDAPESTI ÉRTÉKTŐZSDE.

Budapest, január 6.

A mai ünnepi magánforgalomban mérsékelt üzlet mellett az irányzat szilárd volt. Kötött: Osztr. hitelrészvény 356.90—357.60—356.90, Magyar hitelrészvény 386.50—387.1/2—387.—. Leszámitoló bank 255—256, Jelzálogbank 275 1/2—279—278 1/2, Osztrák-Magyar államvasut 345—346—345, Közut vasut 400—402.75—402.50. — Zárlatkor maradt: Osztrák hitelrészvény 356.90.

TERMÉNY- ÉS ÁRUTŐZSDE.

Szesz.

Berlin, jan. 6. Szesz helyben 38.20 márka = 22.46 frt, fogyasztási adó nélkül hektoliterenként a 10,000 literszázalék. Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.80 frt.

Stettin, jan. 6. Szesz 70 márka fogyasztási adóval 37.30 márka = 21.93 frt. Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.80 frt.

Boroszló, jan. 6. Szesz (50-es) pr. november 55.60 márka = 32.60 frt; szesz (70-es) pr. november 36.20 márka = 21.29 frt. Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.80 frt.

Hamburg, jan. 6. Szesz nov.—decz. 18.25 márka = 10.73 frt; decz.—jan. 17.75 márka = 10.44 frt; jan.—febr. 17.50 márka = 10.29 frt. Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.80 forint.

Páris, jan. 6. Szesz folyó óra 43.— frk = 22.66 frt; decz-re 43.— frk = 22.66 frt; négy első óra 42.75 frk = 22.52 frt; májustól 4 óra 42.75 frk = 22.52 frt. Az árak 10,000 literszázalékanként 1/4% leszámitolással értendők. Átszámítási árfolyam 100 frk = 47.55.

Cukor.

Páris, jan. 6. Nyerscukor (88 fok) kész árú 29.50.—30.— frk, fehércukor novemberre 31. 1/3 frk, decemberre 32.— frk, 4 első óra 32.50 frk, 4 óra májustól 33. 1/3 frk. Finomított készárú 102.— frk.

London, jan. 6. Jávaczukor 11. 1/2 shilling, ártartó. Nyers- és jegecedett cukor igen szilárd, de nyugodt; finomított darabzúgok nyugodt, de ártartó. Külföldi tört ártartó, mérsékelt forgalom. Jegyzetelt: készárú 11.3 shilling, márcz.—ápr.—ra 11.3 1/2 sh, május-aug.—ra 11.6 1/2 sh. Répaczukor ártartó, a zárlat bázisra. Német (88%) január 9.7 1/2 shilling, február 9.8 1/2 shilling, ápr.—ra 9.9 1/2 shilling, május 9.10 1/2 shilling, június 9.10 1/2 shilling. Határidőzúglet: január 9.7 1/2 sh, február 9.8 1/2 sh, márcz.—ra 9.9 sh, ápr.—ra 9.9 1/2 sh, május 9.10 1/2 shilling, június 9.11 1/2 shilling.

Olajok.

Páris, jan. 6. Repceolaj folyó óra 54.75 frk (= 25.77 frt); január 55.— frk (= 25.89 frt); négy első óra 55.— frk (= 25.89 frt); négy óra májustól 55.— frk (= 25.89 frt). Árak 100 kilonként értendők. Átszámítási árfolyam 100 frk = 47.55 frt.

Hamburg, jan. 6. Repceolaj helyben 56.— márka (= 32.93 frt). Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.80 frt.

Köln, jan. 6. Repceolaj májusra (hordóval) 59.50 márka (= 34.99 frt). Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.80 frt.

London, jan. 6. Repceolaj 24.6 shilling, Lenolaj 15.3 sh. Gyapot magolaj 13.10 1/2—14.4 1/2 sh. Terpentin 23.7 1/2 sh.

Petroleum.

Hamburg, jan. 6. Petroleum helyben 4.80 márka = 2.82 frt.

Antwerpen, jan. 6. Petroleum fin. helyben 14.50 frank = 6.88 frt.

Bréma, jan. 6. Petroleum fin. helyben 4.95 márka = 2.91 frt.

Newyork, jan. 6. Petroleum fin. 70 Abel Fest. Newyorkban 5.40 cents, fin. petroleum Philadelphiában 5.35 cents; United Rife Line Certificates decemberre 65.—; Nyers petroleum decemberre 5.95.

London, jan. 6. Petroleum, amerikai 4 1/2—4 1/2 sh., orosz 4 1/4—4 5/16 sh.

Kávé, tea, rizs.

London, jan. 6. Santos határidő ártartó, változatlan. Jegyzetelt: jan.—ra 32.9 sh., márcz.—ra 33.3 sh., máj.—ra 33.6 sh., júl.—ra 33.9 sh., szept.—re 34.3 sh., decz.—re 34.6 shilling. Tea: A piac még zárva van. Rizs: ártartó.

Fémek.

London, jan. 6. Réz, G. M. Brände 48 1/16—48 7/16 font sterling készárú és 48 1/16—48 15/16 font sterling 3 óra; best sel. 52—52 1/2 font sterling. Ón: finom külföldi 62 1/16—62 7/16 font sterling készárú és 63 1/8—64 1/8 font sterling 3 óra. Ólom: angol 12 1/2 font sterling; külföldi 12 3/8—12 7/16 font sterling. Horgany: külföldi 18 1/8 font sterling. Hígany: 6.176 font sterling első és 6.17 font sterling, másodikból. Vas: A glasgovi nyersvaspiacz bágyadtan indult és nyugodtan zárult. Zárlatárak: 45.4 1/2 sh. készárú és 45.7 sh. egy óra; Cleveland 40.3 1/2 sh. készárú és 40.5 1/2 sh. egy óra; Hematit 48.3 1/2 shilling készárú és 48.6 1/2 sh. egy óra; Middlesbrough 48.10 1/2 sh. készárú és 49.1 1/2 sh. egy óra. A nyersvaskészlet Glasgoban 337.489 és Middlesbroughban 50.571 tonna.

KÜLFÖLDI GABONATŐZSDEK.

Boroszló, január 6. Buza helyben 18.90 márka (= 11.11 frt) sárga. Buza helyben 18.80 márka (= 11.05 frt). Rozs helyben 14.80 márka (= 8.70 frt). Zab helyben 13.90 márka (= 8.17 frt). Tengeri helyben 12.— márka (= 7.06 frt). Minden 100 kilonként. Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.80 frt.

Hamburg, január 6. Buza holsteini 180—188 márka (= 10.58—11.05 frt). Rozs meklenburgi 140—150 márka (8.28—8.82). Rozs orosz 108—109 márka (= 6.35—6.41 frt). Minden 100 kilonként. Átszámítási árfolyam 100 márka = 58.80 frt.

Páris, január 6. (Megnyitás.) Buza folyó óra 28.90 frank (= 13.77 frt). Buza február 28.78 frank (= 13.70 frt). Buza márcz.—ápr. 28.40 frank (= 13.54 frt). Buza 4 óra májustól 28.10 frank (= 13.39 frt). Rozs folyó óra 17.73 frank (= 8.44 frt). Rozs február 18.— frank (= 8.56 frt). Rozs márcz.—ápr. 18.25 frank (= 8.68 frt). Rozs 4 óra májustól 18.40 frank (= 8.76 frt) minden 100 kilonként. Átszámítási árfolyam 100 frank = 47.55 forint.

Páris, január 6. (Zárlat.) Buza folyó óra 29.— frank (= 13.82 frt). Buza február 28.75 frank (= 13.70 frt). Buza márcz.—ápr. 28.40 frank (= 13.54 frt). Buza 4 óra májustól 28.25 frank (= 13.48 frt).

KÜLFÖLDI ÉRTÉKTŐZSDEK.

Berlin, január 6. (Tőzsdei tudósítás.) A megnyitás szilárd a német-kínai szerződés megkötésére. Járadék tartva. A helyi piac zárlatkor emelkedő. Magánkamatláb 3 1/2%.

Berlin, január 6. (Zárlat.) 4.2% papíráradék 102.40, 4.2% ezüstjáradék 102.30, 4% osztrák aranyjáradék 103.20, 4% magyar aranyj. 103.40, osztrák hitelrészvény 233.70, magyar koronajáradék 100.40, déli vasut 35.—, osztrák-magyar államvasut 147.10, Károly Lajos-vasut 107.50, Kassaváradérgi vasut 94.20, orosz bankjegy 216.40, bécsi váltóár 169.90, 4% új orosz kölcsön 67.10, magyar beruházási kölcsön 102.50. Az irányzat szilárd.

Berlin, január 6. (Utótőzsde.) Osztrák hitelrészvény 224.—, déli vasut 35.—, magyar aranyjáradék 147.10. Az irányzat szilárd.

Frankfurt, január 6. (Zárlat.) 4.2% papíráradék 86.95, 4.2% ezüstjáradék 86.95, 4% osztrák aranyjáradék 103.10, 4% magy. aranyj. 103.25, magy. koronajáradék 100.95, osztrák hitelrészvény 302.—, osztrák-magyar bank 799.—, osztrák-magyar államvasut 297.12, déli vasut 71.13, északnyugoti vasut 211.50, elbavölgyi vasut 227.50, bécsi váltóár 169.77, londoni váltóár 20.387, párisi váltóár 80.825, bécsi bankverein 223.50, Uniobank —, villamos részvény 139.75, alpesi bányarészvény 121.50, 3% magy. aranykölcsön 91.20. Az irányzat szilárd.

Frankfurt, január 6. (Esti tőzsde.) Osztrák hitelrészvény 302.—, Déli vasut 71 1/2, Osztrák-magyar államvasut 296.37. Az irányzat szilárd.

Frankfurt, január 6. (Utótőzsde.) Osztr. hitelrészvény 302.—, osztrák-magyar államvasut 297.50, Déli vasut 71.—.

Hamburg, január 6. (Zárlat.) 4.2% ezüstjáradék 86.70, osztr. hitelrészv. 301.70, osztr.-magyar államvasut 745.—, déli vasut 170.—, olasz járadék 95.—, 4% osztr. aranyj. 103.—, 4%-os magyar aranyj. 103.45. 1860. sorsjegy 139.25. Az irányzat: nyugodt.

Páris, január 6. (Zárlat.) 3% francia jár. 103.29, 3 1/2% francia jár. 107.25, olasz járadék 96.40, osztrák földhitelrészv. 1265.—, Osztrák magy. államv. 749, 4% osztr. aranyjáradék 103.— ottomanbank 565.—, párisi bank-részvény 902, osztrák Länderbank —, alpesi bányarészvény 311. Dohányrészvény 270. Francia tör. jár. 102.15. Az irányzat szabálytalan.

London, január 6. (Zárlat.) Angol consolok 113. 1/16, déli vasut 7.25, spanyol járadék 60.—, olasz járadék 93.25, 4% magy. aranyjáradék 101.—, 4% rupia 62. 1/2, Canada pacificvasut 84. 7/8, leszámitolási kamatláb 2 1/2, ezüst 26. 3/16. Az irányzat nyugodt.

New-York, január 6. ezüst 56.75.

IDŐJÁRÁS.

A m. kir. meteorológiai központi intézet távirati jelentése 1898. január 6-án reggel 7 órakor.

Állomások	Légnyomás mm. 700 +	A hőmérséklet let Celsius szérint	Csapadék	Állomások	Légnyomás mm. 700 +	A hőmérséklet let Celsius szérint	Csapadék
Arvaváralja	—	—	—	Póla	69.6	6.0	—
Selmeczbánya	65.8	2.0	—	Lesina	68.8	5.8	—
N.-Szombat	66.6	0.3	—	Sarajevo	70.4	3.2	—
Magyar-Ovár	66.8	0.8	—	Torino	70.9	0.1	—
O-Gyalla	66.2	0.6	—	Florenz	70.5	6.1	—
Budapest	66.2	1.0	—	Róma	70.6	1.3	—
Sopron	66.5	1.2	—	Nápoly	—	—	—
Hérsény	66.2	1.1	—	Brindisi	69.1	9.5	—
Keszthely	67.3	0.6	—	Palermo	71.2	2.9	—
Zágráb	66.9	2.0	—	Malta	69.8	12.8	—
Fiume	68.5	0.8	—	Zürich	69.9	4.0	—
Cikvenica	69.1	0.4	—	Biarritz	68.3	14.0	—
Pancsova	67.4	0.9	—	Nizza	69.2	6.3	—
Zsombova	66.1	0.8	—	Páris	65.1	4.4	1
Arad	66.5	1.1	—	Kopenhága	61.4	2.6	—
Szeged	66.8	1.6	—	Hamburg	59.9	0.7	6
Szolnok	67.5	0.8	—	Berlin	62.5	5.0	1
Eger	67.3	1.2	—	Christiansund	55.4	8.7	17
Debrecen	66.8	0.0	—	Stockholm	—	—	—
Késmárk	65.9	1.0	7	Szent-Pétervár	54.0	0.8	2
Ungvár	67.0	0.0	6	Moszkva	67.2	10.5	—
Szatmár	66.8	1.2	4	Varsó	69.5	5.6	—
Nagy-Várad	67.2	3.0	—	Kíev	65.4	10.9	—
Kolozsvár	67.0	2.8	21	Odessa	—	—	—
Nagy-Szeben	68.4	4.6	—	Szula	67.4	1.6	—
Bécs	68.4	0.2	1	Szofia	69.6	3.1	—
Salzburg	66.9	2.0	—	Konstantinápoly	70.0	4.8	—
Klagenfurt	70.4	9.7	—				

A depressziók a magas Északon követik egymást huzódás irányukban, míg a légnyomás maximuma mindjobban gyengülve Itália fölött kisebb területre szorított.

Ezen helyzet mellett az európai időjárás borús, enyhe és Északon általában esős.

Hazánkban a hőmérséklet kissé emelkedett és a fagypont körül ingadozik. Csapadék hó és havas eső alakjában fordult elő az északkeleti Kárpátokban. Gyenge déleleti szelek mellett az ég egészen borús.

Enyhe idő várható jelentékeny csapadék nélkül.

MINDENFÉLE.

A nők orra. A nők szeméről tenger sok verset irtak. A női szájról is sok dicső éneket zengedeztek. A haj, a női fejnek ez a legszebb ékessége is sok poéta dicséretének a tárgya és gyönyörűsége a női szépség minden bámulójának. Az orczák halvány pirja, a fülecské bája, a homlok fehérsége, a kacsók és a piskótlábak arányossága, a keblek teltsége, mind tárgyai a költők elragadtatásának, egyedül a női orr az, amely kívül esik a dihihambusok szféráján. A józanul gondolkodó szakértő ugyan számol vele, de a tökéletessége nem fekszik annyira a szíven, mint a szem fénye, a haj gazdagsága s az orczák pirja. Még azokban a leírásokban is, amelyeket szakemberek és rajongók minden bájjossággal és szépséggel megáldott nőkről irtak, hiába keressük az orr leírását. A férfiszíveket boldító világszép Helénáról Konstantin Manasses, a régi byzanci krónikás, a következőképpen írja:

— Ez az asszony igen szép volt, Gyönyörűsége volt a szemöldöke, arcának színe, tehén szeméi, hófehér bőre, élénk tekintete, buja termete, fehér karjai; fehér arczbőréen leheletszerű rózsaszínű pir volt a nyakának meg volt a kellő hosszúsága, Jóformán mindent felsorol Menelaus tágszívű feleségének bámulója, csak épen az orráról feledkezik meg.

Ugyanilyen elragadtatással nyilatkozik Jean Jacques Boissard egy korabeli szép asszonyról. Minden egyes porczikáját leírja, csak az orrát nem veszi észre, pedig csak valószínű, hogy annak a világhódító szépségnek orra is volt. Pedig az orr sokkal fontosabb, mintsem gondolná valaki. Az a középontja az arcznak, amely mintegy az orr körül helyezkedik el. És ennek a közép pontnak tökéletesnek kell lenni, ha nem akarja megzavarni az arc többi szépségeinek a harmóniáját. Nem szabad sem

nagynak, sem kicsinynek lennie, nem lehet sem vastag, sem vékony, nem szabad vörösnak lennie, nem lehet görbe sem fel, sem lefelé, sem jobbra, sem balra.

Amit Manasses elmulasztott megírni szép Heléna orráról, azt kipótolta Patronius. Ez megemlíti, hogy Heléna orra alabástromszerűen fehér és egy kissé hajlott volt. A Madonna orráról a negyedik századbéli Epifanias atya úgy nyilatkozik, hogy az egyenes és jól képzett volt, minden hiba nélkül való. Az olasz Agnuolo Firenzuola a nők szépségéről írt könyvében kellő méltánylásban részesíti a női orrot. Azt mondja a többiek között, hogy az orrnak fontos szerep jutott az arc formájában. Az orrnak a porca egy kissé kiemelkedhetik ugyan, de nem szép, ha a nőnek sasorra van. Általánosságban kíváncsi, ha egyenes, nem hosszú és nem keskeny, ha sem nem fehér, sem nem vörös, hanem halvány rózsaszínű. Az sem szép, ha a nő az orrát fintorgatja, mert az azt jelenti, hogy az illető könnyen dühbe borul s azonkívül az elfintorgatott orronja a profil hatását.

Páris gyomra a karácsony hétkén. Egy statisztikában utazó újságíró a párisi vásárcsarnokok adataiból a következő karácsonyi statisztikát állította össze: Elfogyott 2.446.300 darab osztriga, 114.000 pacsipta, 18.000 fűrj, 6100 vadkacsa, 1900 óz, 20.000 fűzán, 32.000 fenyvesmadár, 53.000 nyul, 102.000 fogoly, 8900 gyöngytyúk, 32 vad-disznó, 27.000 lapin. Szelíd szárnyasok közül elfogyott: 67.000 tyúk, 11.000 kacsa, 16.000 liba, 82.000 pulyka, 177.000 galamb. Pástétomot 3800 kilót ettek meg. A délvidekről jött gyümölcs és virágáruk körülbelül 100.000 frank értéket képviseltek. Bonbonokért állítólag másfél millió frankot adtak ki a derék párisiak.

Az óvatos utas. Skócia fővárosában történt az alább következő kis eset: Az odaváló törvényszék elnöke azon vette észre magát, hogy későn ébredt fel s alig egy félóra múlva megkezdődik az a fontos törvényszéki tárgyalás, amelyen ő neki elnökölnie kell. Rendkívül röstellte volna, ha mint általában pedans pontosságának ösmert férfiú lekésik a tárgyalásról s azért hirtelen öltözködni kezdett. Hihetetlen gyorsasággal kapkodta magára a ruháit s nem ért rá konstataálni azt, hogy a mellényét rosszul gombolta be s nyakkendőről egyáltalában megfeledkezett. A fődolog az volt, hogy tíz perc alatt az utcán termelt s elfogott röptiben egy bérkocsit, amelybe belevetvén magát, csak annyit mondott a kocsinak:

— Törvényszék, express, borra való!

A kocsi értelmes egyen volt s amennyire körülményei engedték, vágatva száguldott a törvénypalota felé. Tíz perc múlva el is szállította oda az utasát, közben azonban nem kerálhatta el, hogy egy kutya által vont tejeskocsit fel ne döntsön s egy tojással telt kosáron vidáman keresztül ne hajtasson! Megérkezvén az elnök ur, kivette dupla-fedelű arany remontoir óráját s elégedetten konstataulta, hogy idejében érkezett meg. Megfizette a vitelbért, fényes borravalót adott s külön 30 shillinget számlált a bámuló kocsis markába, mondván:

— Magát gyors hajtás miatt fel fogják jeleníteni. Valószínűleg már holnap a vádlottak padján fog ülni előttem. Kénytelen leszek magát 30 shillingre elítélni. Itt van az a 30 shilling.

S ezzel befördött a kapu alá, mialatt a kocsis némi hajlandóságot érzett magában, hogy miként Lóth felesége, sóbálynynya meredjen.

Hogy esznek az európaiak. Egy kínai, aki utazást tett Európában, levelet írt a mennyei birodalomban lakó barátjának, amelyben felsorolja a barbár európaiak közt tett tapasztalatait s többek között az európaiak evés-módjáról így nyilatkozik: Képzeli magának, ha ugyan ilyesvalamit el tudsz képzelni, egy népet, amely hetekig, sőt hónapokig egyetlen kanálka rizst sem eszik! Ennek ellenében egy cseppet sem furdalja őket a lelkiismeret, hogyha megeszik a vad sántérek által legyilkolt ökrök húsát. De még ez hagyján, borzasztó azonban az, hogy a birkát is megeszik. Attól is van olyan zsirszaguk mint az eunochoknak. Az igaz, hogy naponta megfürdenek, hogy megszabaduljanak ettől a fagyvullattól, de az mitsem használ. Egyszerűen neveltséges, hogy ahelyett, hogy apró pálczikákkal ennék a húst, négyágu hegyes villákkal és késekkel hadonásznak, hogy, hogy valóságos csoda, hogy egy darabot a nagy orrukba le nem kanyarítanak, vagy hogy a villát bele nem döfik a szemükbe.

A RÓKAÚT.

SUDERMANN HERMAN

REGÉNYE.

(48)

A litvániaiak, kik diadalmas harczaikból megszokták az ilyen fogadásokat, ezt a rivalgást egészen természetesnek találták és minden erejükkel viszonyozták.

Boleszláv tisztán látta, hogy valami félreértés történt, melyet a következő percek bizonyosan meg fognak magyarázni.

Mikor Boleszláv csapatjával a piacra ért, amelyet sűrű embertömeg lepelt el, ünnepélyes külsővel állott elébe a tanácsos, a polgármesterrel és a község vezetőivel. A hajnali szellőben meglöbögött sörénye. Fehér, csontos kezét kebléhez szorította és aztán köhécselni kezdett, mint aki beszélni készül.

Amikor megismerte Boleszlávot, aki gyorsan leugrott lováról, kissé meghökkent, de azért elkezdte:

— Gratulálok önnek, Schranden báró ur, hogy elsőnek sietett elő seregével.

— Hallgasson el, kérem, tanácsos ur — szakította őt félbe Boleszláv. — Valami tévedés lehet a dologban. Ezek az emberek munkások, kiket Litvániába a saját gazdaságom részére szerződtem. Schrandenbe készülök.

A városatyák mosolyogni kezdtek. Mindig örültek, ha a tanácsos nevetségessé tette magát és e fölött érzett örömlükben el is felejtették a maguk kómiikus szerepét.

— Hát ön még semmit sem tud? — kérdezte, haragját elnyelve, Boleszláv.

— Poroszország legféltreesebb zugából jövők, tanácsos ur.

— Ön még nem is hallotta, hogy Napoleon megszökött Elba szigetéről és hogy a porosz király népét újra fegyverhez szolitotta?

Boleszláv az ijedség és öröm vegyülékét érezte szívéhez tolni.

A világtörténet hát ismét vállaira emelte az ő szerény sorsát, hogy a bizonytalanság elé vezesse. Tervei dugába dőltek és a munka, melynek életét szentelte, megszűnt, még mielőtt igazában hozzáfoghatott volna.

De félre az aggodalommal és bankódással! A haza hív! A haza hív!

— Köszönöm, tanácsos ur — szólott és fékezni próbálta kalapáló szívet — köszönöm a megtiszteltetést, melyet nekem és a schrandenieknek szánt. Méltóak leszünk rá és huszonegy óra múlva helyünkön leszünk.

A tanácsos feléje nyújtotta kezét. Boleszláv hátralépett és azon volt, hogy az egykori sértést most háromszorosan visszaadja neki.

De abbahagyta. — A haza szól! Hangzott egy belső hang — milyen jelentéktelen a te kis gyűlöleted, a te kis szereteted! És megkapta a már-már sértődötten visszahúzódó csontos kezét és jóerősen megrázta.

Azután megtudta a részleteket. Tegnap este érkezett Wartensteinba az április 7-éről keltezett királyi felhívás. A hivatalok egész éjjel működtek, hogy a helységek előjáróinak a rendeleteket elkészítsék, melyeket lovas hírnökök visznek rendeltetési helyökre.

— Schrandenbe is? kérdezte Boleszláv.

— Természetesen.

— Szabad volna egy katonai parancsot hozzácsatolnom?

— Amint tetszik.

Boleszláv, jegyzőkönyvéből kitépett egy lapot és a következő sorokat írta rá:

A kerületi előjáróhoz.

A hadköteles legénység, szemle céljából, délután öt órakor, minden podgyászszal felszerelve, a templomtéren gyűlekezzék. Az indulás ideje akkor fog tudomásul adatni.

Schranden,

honvédségi százados.

„És mi lesz Reginából?” intette egy belső szózat.

De nem akart ráhallgatni. Mintha mámorban lett volna. A tett láza lebilincselte.

Legelőbb is összehívta az embereit, felvilágosította őket, hogy a szerződés fel van oldva és hogy mindegyik siessen haza, hogy mielőbb csatlakozhassék ahhoz a csapattesthez, amelyhez tartoznak. — Megfizette nekik a járandó-

ságukat és kézzsorításokkal és jókívanságokkal vált el tőlük.

A derék legények, kik egész lelkiükkel csüggték rajta, még ruhájának a szegélyét is csókolgatták és könnyezve távoztak. Most Boleszláv elhelyezte a társzekereket, melyeknek rakománya nem csekély töké képviselt, aztán a vetőmag és élelmiszerek eladása iránt intézkedett és lovait a ló-sorozó bizottság rendelkezésére bocsátotta.

Csak azt az egyet tartotta meg, a melyen ült.

Mire dolgait elintézte, délután három óra lett és hazafelé indulhatott. Egy szabóüzlet kirakatában meglátott egy előírásos, teljes tiszt egyenruhát és mivel úgy illt neki, mintha a testére szabták volna, nem soká habozott és megvette.

Igy aztán meglehetősen felszerelve léphetett a schrandeniek elé, akik most egészen más módon jutottak a kezei közé, mint ahogy ő sejtette. — — —

Ugyanakkor, mikor Boleszláv hazafelé lovagolt, Merckel hadnagy a legdühösebb izgatótsággal sétált fel és alá a „Fekete sas” hátsó szobájában.

— És nem teszem — és nekem nem fog az a gazember parancsolni! — kiáltott atyjára, aki, hogy megszelídítse, a legjobb borát, — bár ez is elég savanyu volt — tette az asztalra és nem fáradt bele, a dühöngő poharát mindig újra töltöni.

— Félixkém, kérte bizelkedve, — legyen eszed — ha a király így parancsolja és a hatóság így rendeli — — —

— És ha a becsület az ellenkezőjét parancsolja, atyám? szolt, bajuszát megpödröve, a fia — én tiszt vagyok, atyám — becsületes ember vagyok — és a becsületem azt mondja nekem: Inkább halj meg, inkább golyót röptísenek beléd, minthogy egy hazaárulónak a fia a te feljebbvalód lehessen.

— De ha egyszer a király — ismételte kétségbeesve az öreg.

— Sokat tud a király! Annak hazudtak, megcsaltak. De én, én majd kinyitom a szemét, oda kiáltom majd neki: Felség, itt van harmincz derék katona és egy becsületes tiszt, akik inkább — — —

— Igyál, Félixkém, kérte az öreg, homlokáról a verejtéket törölve, — ebből a borból egy tallér üvege, magamnak van annyiba. Ilyet az egész világon sem kapsz többé.

— Vigye az ördög a karczosodat! kiabált a fia és a kardhüvelyével ütögette az üveget. — Nem adom el a becsületemet semmiért! Az én becsületemet nem lehet elhallgattatni! Azt követeli tőlem a becsületem, hogy annak az átkozott kutyának keresztül menjek a lelkén! De meg is teszem! — Tisztára kell egyszer mosni a hazán esett gyalázatot. Ki kell már vágni, ki kell égetni a porosz tisztikar e fekélyét! Megteszem! Amily igaz, hogy derék katona vagyok. Amily igaz, hogy szívesen halok becsületemért! — Viszontlátásra, atyám! Még búcsuznom kell a kedvesemtől!

És kissé mámorosan támolgott ki, fűtyörézve és kardját csörtetve.

Mikor Boleszláv kevéssel négy óra előtt belovagolt a faluba, tömve látta az utcákat asszonyokkal és vén emberekkel, kik, mint a rossz lelkiismeret, lovát némán kikerülték és aztán utána szaladtak. Boleszláv a nyeregkapában levő pisztolyokra nézett, aztán meglátotta a kardkosarat, mert érezte, hogy megint valami tusát kell majd vívnia.

— Hacsak a katonaruha más emberre nem változtatja őket, könnyen eszükbe juthatna, hogy ott a csapat élén lepuftantsanak, — gondolta és melle zihálni kezdett.

A templom-tér közelében sűrűbb lett a tömeg. Csak lassan lovagolhatott, hogy időt engedjen az embereknek félreállani. Itt-ott felhangos kacagás vagy egy elfojtott szitok ütötte meg fülét. Különböző mély csönd volt.

A templom előtt, tán busz lépésnyire a lépcsőfokoktól, látta kétszorosokint állani a legénységet, körülbelül tizenöt-tizenhat legény lehetett.

(Folytatás következik.)

Felolvas szerkesztő: Lipossey Ádám.

SZÍNHÁZAK.

Budapest, Péntek, 1898. január 7-én.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Evi bérlet 5. Havi bérlet 5.

A bálkirálynő.

Vigjáték 1 felvonásban. — Irta: Berceik Árpád.

Személyek:

Fülöpky Belizár Gabányi
Nathalia, neje Györgyné
Jozefin, leányuk Palolai
Szabó Elemér Horváth
Fodor Tassilo Zilahy
Temesi Laci Latabár
Gyarmathi Pista Császár
Kereszti Ábris Dersé
Pinczer Fehér

Az attaché.

Vigjáték 4 felvonásban. Irta Meil-
hac. Fordította Knyaskó L.

Személyek:

Scharpf báró Ujházi
Scharpf báró neje Muróthy
Fracha gróf Náday
Mndoleina Csillag T.
Estillac Egriessy
De Meré Lucia Palfi
Fronville Gyenes
Ramsay Horváth
Maceray Zilahy
Feigl Vizvári
Charles Deak

Kezdet 7 órakor.

MAGY. KIR. OPERAHÁZ.

Zárva.

NÉPSZÍNHÁZ.

A varázsgyűrű.

Operett 8 felvonásban, 5 képből.
Írták: D'Ennery Adolphe és Bu-
ratti Paul. Ford.: Komor Gyula.
Zenéjét szerzte: Planquette R.

Személyek:

XV. Lajos Szirmai
De Chavannes Szerdahelyi
Renée Náday Ilonka
Leonid Vidorné
De la garde Georges F. Hugy
Nicolas Vidor
Michelle Káry Klára
Valpington lovag Solymosi
Arlois Kiss M.
La Popolinière Follins
Athanas Balogh Etel
Solanges Róvi A.
Henrietta Bartfai M.
Louise Lukácsy O.

Kezdet 7 órakor.

Dr. LASZKY LAJOS,

Belégszési-intézete;

mell-, gége-, torok- és orrbetegeknek, aszmatikusoknak.

Hendel 11-1-ig és 2-4-ig.

BUDAPEST, VII., Erzsébet-körút 6.

Előfizetések

és

hirdetések

felvétetnek lapunk kiadóhivatalában

VIII., József-körút 65. szám.

VÁRSZÍNHÁZ.

Nagy bérlet 88. Havi bérlet 2.

Mari, az ezred
leánya.Vig opera 2 felvonásban. Zené-
jét szerzte Donizetti, Szövegét
írta St. Georges. Ford. Egriessy B.

Személyek:

Maggiovechio Várent V.
Iltoensio Dalmoki
Sulpice Hegedüs
Mari Abrányiné
Káplár Kórány
Paraszt Ney B.
Toni Kias
Torpi Bert M.
Jegyző Vince

Kezdet 7 órakor.

VIGSZÍNHÁZ.

564. szám. 564. szám.

Coulisset ur!

Bohózat 8 felv. Írták: Ernest
Blum és Raoul Toché. Fordította
Mihály József.

Személyek:

Coulisset Hegedüs
St. Castel tábornok Mátrai
Gaston de Brionne Penyesel
Rosine Kalmár
Lucien Góth
Louise Kalmár P.
D'Esparvillén L. Rostagui
Alfredó Nikó L.
Annette Delli E.
Baptiste Szöke
Benoit Szep
Első játékos Décsi
Második játékos Nánassy
De Pontallernó K. Bodor E.
Kis leány Hódossy L.

Kezdet 7 órakor.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

A kikapós
patikárius.Bohózat 4 felvonásban. Irta: Gan-
dillot. Fordította: Heltai Jenő.

Személyek:

Fourgeot Szilágyi V.
Paulette Aranyossy
Ferdinand Balla K.
Bertinet Boross E.
Bertinet-né Hettyey A.
Paturin Mátyás
Paturin-né Sz. Szilassy
Róvi A. Iványi
Casimir Ferenczy
Labricelle Füredy

Kezdet 7 órakor.

Színházi műsorok.

	Nemzeti Színház	Vár Színház	M. kir. Operaház	Vig Színház	Nép Színház	Magyar Színház	Kisfaludy Színház
Szombat	Folt, amely tisztít	—	Lammermori Lucia	Szöke Katalin	A kukta- kisasszony	Menyecske kisasszony	—
Vasárnap d. u.	A velencei kalmár	—	Tannhäuser	Trilby	Ezer év	A kikapós patikárius	—
Este	Folt, amely tisztít	—	—	Coulisset ur	Az ördög mátkája	Menyecske kisasszony	—

A legkedvesebb
alkalmi ajándék
családoknak.

(211)

Naponta frissen vágott, hízott kacsák, pulykák
és sűrűn kappanok, valamint hízott kamra és lövött fá-
ozánok, sz-czomb és gerinc-kimérve, pörkölt vadállomány.

Kapható: Géczy Ferencznel,

Budapest, IV., Városház-tér 2. sz.
és központi vásárcsarnok 44-45. sz.

MOSÓ
GÉPEK
a legjobb
Mángorlók Facsarók

és mindennemű ház
ipari és
gőzmosodák
részére
szükséges berendezése-
ket juttatás mellett szállít.
Gárdner és Knopp
Ausztria-Magyarország legnő-
gyebb gyára.

Bécs, XIII., Linzerstrasse 8. sz.
Arjegyzék ingyen és bérmentve.

Polzer C. és Zárta

cs. és kir. udvari szállítók.

Budapest, Gizella-tér 5.

a Haas-palota átellenében.

(137)

Ajánlja

tűzbiztos és betörésmentes
pénzszekrényeit,pánczéltetőit, pánczélszekrényeit, pánc-
zéltresszorjait a legújabb szisztéma szerint,
valamint ékszerállványokat berendezéssel
kazettákat, másolópreseket a legutányosabb
árakon.

Arjegyzékek ingyen.

Magyar királyi államvasutak.

172228/1897—CII. szám.

Hirdetmény.

Az Aradtól és Nagyváradtól keletre fekvő magy. kir. államvasuti
állomásoknak a külfölddel való forgalmukban „Kiegészítő” díjtételek
életbeléptetése.Köztudomásra hozzuk, hogy az Aradtól és Nagyváradtól keletre
fekvő magy. kir. államvasuti állomásoknak az északi és nyugati külföld-
del való forgalmára nézve 1898. évi január hó 1-én „Kiegészítő” díjté-
telek” című díjszabási füzet jelenik meg, melyben ugy az osztályára,
valamint az ott felsorolt kivételes díjszabásokba tartozó kiutazásokra
nézve kiegészítő díjtételek foglaltatnak. Ezek felhasználásával az Arad-
tól, illetve Nagyváradtól keletre fekvő magy. kir. államvasuti állomásokon
eladott, vagy oda rendelt áruk közvetlen díjtételek hiányában ugyan-
olyan mérsékelt alapon számoltatnak el, mint ha ezen állomások a Vo-
rarberg, Németország, Svájc, Franciaország, Belgium, vagy Hollandiá-
val fennálló díjszabásokban közvetlen díjtételekkel volnának felvéve.Ezen füzet a magy. kir. államvasutak díjszabás-elárultó hivatalá-
ban (Budapest, VI., Csengeri-utca 33. sz.) példányonként 50 fillérért
megvehető,

Budapest, 1897. december hó 28.

(847)

A magy. kir. államvasutak igazgatósága.

(Utánnymás nem díjaztatik.)

A Dr. BUDAI-féle

Kola pastilla,

egy bizonyos ható háziszor.

Főfájás, migrán, idegesesség, idegesbűtő. A szervezet nagyobb
energiára, nagyobb munka elvégzésére képesíti.

1 doboz ára 1 forint.

Kapható Budapesten a Városi gyógyszerertárban,
Városház-tér.

Magyar királyi államvasutak.

186961—CII. szám.

Hirdetmény.

Osztrák-magyar-svájci vasuti-kötelék.

(Uj kivételes díjszabás életbeléptetése közöl stb. szállítására.)

1898. évi január hó 1-vel nyers és tisztított közöl, kékölaj, zöld-
ölaj, továbbá ásványkőtrány stb. szállítására osztrák-gácsországi és bu-
kovinai állomásokról Svájcba új kivételes díjszabás lép életbe, mely
által az 1896. évi október hó 1-től, illetőleg 8-tól érvényes hason díj-
szabás hatályon kívül helyeztetik.A díjszal. s a részes vasutigazgatóságoknál példányonként 40 fillér,
40 centimesért kapható.

Budapest, 1897. december hó 31-én.

(848)

A magy. kir. államvasutak igazgatósága,
a részes vasutak nevében is.

(Utánnymás nem díjaztatik.)